

ROJA WELAT

ROJNAMEYA SIYASÎ Û ÇANDÎ YA 15 RŖJÎ
15 GŖNLŖK POLİTİK VE KŖLTŖREL GAZETE

KARKERÊN HEMŖ WELATAN Ŗ GELÊN BINDEST YEKBIN!

1 AĖUSTOS 1975

HELSİNKİ AVRUPA GŖVENLİĖİ

VE

İŞBİRLİĞİ KONFERANSI

NİHAİ BELGE (SON SENET)

VIII. HALKLARIN EŞİTLİĞİ

VE

KADERLERİNİ KENDİLERİNİN SAPTAMA HAKKI

Katılan Devletler, halkların haklarının eşitliğine ve kaderlerini kendilerinin saptamaları haklarına, her zaman Birleşmiş Milletler Andlaşmasının amaçları ve ilkelerine ve Devletler Hukukunun, Devletlerin Ŗlke bŖtŖnlŖklerine ilişkin kurallarını da kapsamak Ŗzere, ilgili kuralları uyarınca saygı gŖsterirler.

Halkların haklarının eşitliği ve kaderlerini kendilerinin saptamaları hakları ilkesi uyarınca, bŖtŖn halklar, dışardan bir karışma olmaksızın, istedikleri zaman ve istedikleri biçimde, iç ve dış siyasal statŖlerini ŖzgŖr olarak saptama ve siyasal ekonomik, sosyal ve kŖltŖrel gelişmelerini diledikleri gibi sŖrdŖrme hakkına her zaman sahiptir.

SSCB ÇEKOSLOVAKYA BULGARİSTAN İSVİÇRE TŖRKİYE ROMANYA

Neemal

Umbak

M. Yenly Pramban

leacub

**LI SER ROJNEMEYA ME
ZORKERİYÊN NE DİTİ**

1 ARALIK 1977 SAYI: 3
FİYATI: 5 TL

1'ê ÇİLEYÊ PÊŞIN-1977
Hejmar: 3 BUHA: 5 TL

LI SER ROJNEMEYA ME ZORKERİYÊN NE DÎTÎ

Xwendevanên hêja,
Me di herdu hejmarên xwe yên berîni da eşkere kir, çawa zorkeriyek mezûn li ser roja welat hat ajotin. Ev zorkeri hin ji dewam dike û zêde dibe.

Pîştî derketina hejmara diwemin, polêz li Istenbolê û Enqerê, bê bîrîyara hakim, Roja Welat ji rojnamefiroşan komkir, serde ji tîrs da wan, got:

"Em ê dezgeyê we bihelşinin! Kijan rojnameyê, kowarê digwazîn bifroşin, lê Roja Welat na"

Polêz, bî vê ne sekuni, dest avête pirtûkxanan ji. Enqerê ji "Zafer Pasajî" (Li wir gelek pirtûkxane hene) çend firoşker girt bir qereqol, li wan heqeret kir û tîrs da wan ku Roja Welat nefiroşin.

Li Diyarbekrê çar xort, bona firoşina Roja Welat hatin girtin, ew nuha mapîsaxanê da ne. Navê wan: Hatip Baxriyanîk, Baki Mercan, Bayram Bozyel û Rîfat Safalî ye.

Ango polêz, diji Roja Welat şerek dijwar vekirîye. Ev kîrînen han hemû neheqî ne. Ji wezîrê hunduribîgir heya polêzan, hemû, derheqê Roja Welat da tucar guh nadine zagonan û ewana davêjine bin linga. Daxwaza wan ev e ku rojname neyê firoşin, ne gihîje destê gelê me; destê xebatkarên, demqratên û belengazan. Aliyê din da ji, usa be ku em nekarrin wê derxînin.

Bona vê zorkeriyê li Enqerê û Istenbolê û li pîr ciyên din pirtûkxane û rojnamefiroşan nîkarrin wê bifroşin.

Me berê ji gotibû û nuha ji dibêjin: Himber zagonan, himber heqên mirovî em dikarin rojnameyek bi kurdi derxînin. Lê ewên zordest, kedxwar, ew sazûmanên kolonyalist ku heya nuha bî zorê ne hiştine ku em bî zîmanê xwe binivîsin, nuha ji dixwazîn ku bî vi awayî bajon, edatê berîni ne guhurînin.

Ew ji Roja Welat gelek ditîrsin. Ji ber ku ew ji hişyarbûn û tevgera gelê kurd ditîrsin. Ewqas zordestî û neheqî ji vê tîrsê der tê. Roja Welat bî camêri himber zulmê derdikeve, ronahiyê li çar koşeyê welat belav dike. Ew dengê gelê me yî xebatkar û bîndest e. Ew dengê karkeran, gundiyan û hemû jaran e. Gelê me, piştî ewqas zulmetê vê ronahiyê û vi dengî nas dike, himbêza xwe jê ra vedike û lê xwedîtîyê dike.

Zordest û nijadperest heya nuha gelê Tirk ê xebatkar xapandine. Kingê gelê Kurd heqên xwe yê mirovî û geli xwestîye, gotine ku ew dixwazîn welat belav bikin û ew wek dujmin dane naskînin. Lê rasti usa ni ne. Gelê Kurd heqê xwe dixwaze. Ew ji dixwaze li vi welatî bî azadî bîji.

Gelê Kurd û Tirk û hemû gelên dinyayê birayên hev in. Ewên ku gelan bê heq dihêlin, ewên ku zulmê li wan dikin û wan dujmin bî hevra nişan didin zordest û kedxwar in. Emperyalist, kolonyalist, burjuva û axayên hemû welatan dujminê hemû gelan in.

Zordest nîkarrin me bixapînin, em pak dîzanin ku gelê Tirk ê xebatkar dostê me, birayê me, hevalê me ye. Em vê yêkê tucar bir nakin û ala biratîyê û yekîtîyê tucar ji dest bernadin.

Di derxistina Roja Welat da me ev biratî bî çav xwe ditiye. Karkerên çapxanan bî dil û can ji me ra arikari kirine. Birayên me yên sosyalist ên Tirk dest avêtine barê me. Rojnamefiroşan, xwediyên pirtûkxanan bona firoşina wê ji polêzan heqeret ditine. Belê, karker diji xwendin û nivîsandina Kurdi ni nîn. Ev siyaseta zordestan ne ya wan e. Ew siyaseta burjuwan û axan e. Rast e, hin ji gelek şovenê ciwaki (sosyal şoven) hene ku xwe sosyalist dihesibînin û himber ewgas neheqî û zulm da ji bê deng dimînin. Tîrsa xwe û şoveniya xwe ji wek ya karkeran nişan didin. Na ew şovenî ya wan e û ev mîras ji burjuwaziyên wan ma ye. Şovenî ji karkeran dur e, bes ew, vê nexwaşîya mîrdar bî destê xwe ranewîrin karkaren...

Em ê, gelên Kurd û Tirk vê sazûmana zalim bî hevra biguhurînin û sazûmanek demqrat li ser biratî, wekhevî û azadîyê bî hevra deynin.

Gelê me yê reben!
Karkerno, gundino, hemû xort û kalên welat!
Ew dixwazîn Roja Welat bifetîsin. Lê xebata wan pûç e. Qe quwetek nîkare pêşîyê lê têkoşina me bigre. Bes ku hûn destê xwe bîdînin hev. Roja Welat hûn belavkin. Wê ji hevalên xwe ra bigrin, bîşînin gundan, bîdînin xwendin.

Tevgîrêdanên demqrat û sosyalist!
Rojnamevan û nivîskar!
Û hemû mirovên pêşverû!
Himber zulma ser Roja Welat bê deng ne minîn. Ev zulma nijadperest, şoven û faşîst dujminê hemû hêzên pêşverû ye. We eşkere bikin.

Ewên kî himber zulma han bê deng dimînin û xwe vedîşî...
Li derheqê biratîya gelan û yekîtîya hêzên şoreşgêr û pêşverû çî bêjin badilhewa ye. Yekîtî ne bî gotaran, bî emel, bî kîrîna eşkere çê dibe.

GAZETEMİZ ÜZERİNDE GÖRÜLMEMİŞ BASKILAR

Değerli okurlar,
Geçen iki sayımızda gazetemiz üzerinde nasıl ağır baskılar yapıldığını açıklamıştık. Bu zorbalık daha da artarak devam ediyor.

İkinci sayının çıkışından sonra, Ankara ve İstanbul'da, mahkemece bir toplama kararı olmaksızın Roja Welat gazete satıcılarından polisçe toplandı, üstelik satıcılar tehdit edildiler. Onlara;

"Tezgahtarınızı yıkarız! Roja Welat'ı satmayın, hangi gazete ve dergiyi satarsanız satın!" dendi.

Polis bunlarla kalmadı, kitabevlerine de el attı. Ankara'da birçok kitapçının bulunduğu Zafer Pasajı'nda Roja Welat'ı satan kitapçılar emniyete götürüldüler, orada tehdit edildiler ve kendilerine hakaret edildi.

Diyarbakır'da Roja Welat'ı satan Hatip Bağrıyanık, Baki Mercan, Bayram Bozyel ve Rifat Sefalî adlı dört genç tutuklandılar; bu gençler halen cezaevinde bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi polis gazetemize karşı çetin bir savaş açmış bulunuyor.

Bütün bunlar haksız, yasadışı uygulamalardır. İçişleri Bakanından polislere kadar, görevliler, Roja Welat'la ilgili olarak yasalara aldırıyorlar ve onları rahatça ayak altına alıyorlar. bütün istekleri Roja Welat'ın satılmaması, halkımızın; emekçilerin, demokratların, ezilenlerin eline geçmemesidir. Diğer yandan da onu yayınlama olanağımızı yok etmek istiyorlar.

Bütün bu zorbalıklar yüzünden Ankara ve İstanbul'da ve daha birçok yerde kitapçılar ve gazete satıcıları gazetemizi satamamaktadırlar.

Daha önce de söylemiştik ve şimdi bir kez daha söylüyoruz: Yasalar karşısında, temel insan hakları gereğince Kürtçe bir gazete çıkarmamıza hiç bir engel yoktur. Ama o sömürücüler ve zorbalı, o sömürgeci yönetimler ki bugüne kadar kendi dilimizle yazmamıza olanak vermemişler, şimdi de bunu sürdürmek, bu zorba geleneği yaşatmak istiyorlar.

Onlar Roja Welat'dan çok korkuyorlar. Çünkü onlar Kürt halkının uyanışından ve mücadelesinden korkuyorlar. O kadar zorbalık ve haksızlığın nedeni budur. Roja Welat yiğitçe zulme karşı çıkıyor, aydınlığı ülkenin dört bir yanına yayıyor. O, ezilen emekçi halkımızın sesidir. O işçilerin, köylülerin ve tüm ezilenlerin sesidir. Halkımız, bunca zulmetten sonra bu aydınlığı ve bu sesi tanıyor, ona kucağını açıyor, ona sahip çıkıyor.

Zorbalı, ırkçılar bugüne kadar emekçi Türk halkını aldatmışlar. Kürt halkı ne zaman ulusal ve demokratik haklarını istese, bunun memleketi parçalayacağını söylemişler ve Kürt halkını düşman gibi tanıtmışlar. Ama gerçek böyle değil. Kürt halkı haklarını istiyor. O da bu ülkede özgürce yaşamak istiyor.

Kürt ve Türk halkları ve tüm dünya halkları birbirlerinin kardeşidirler. Başka halkları haklarından yoksun bırakarak, onlara zulmedenler ve halkları birbirine düşman gösterenler zorbalı ve sömürücülerdir. Emperyalistler, sömürgeciler, tüm ülkelerin burjuvaları; ve büyük toprak sahipleri tüm halkların düşmanlarıdır.

Zorbalı bizi aldatamazlar; Biz emekçi Türk halkının dostumuz, kardeşimiz yandaşımız olduğunu iyi biliyoruz. Biz bu gerçeği asla unutmuyoruz, kardeşlik ve birlik bayrağını asla elden bırakmıyoruz.

Roja Welat'ın yayımı sırasında bu gerçeği bir kez daha gözlerimizle yaşadık. Matbaa işçileri, içten gelen bir çabıyla bize yardımcı oldular. Sosyalist Türk kardeşlerimiz yükümüzü omuzladılar. Gazete ve kitap satıcıları Roja Welat'ın satışından dolayı hakaretlere uğradılar. Evet, işçiler Kürtçenin okunup yazılmasına karşı değildiler. Bu zorbalıların politikasıdır. Onların değil. Bu, burjuvaların ve büyük toprak sahiplerinin politikasıdır. Gerçi bir kısım sosyal şovenler var ki kendilerini sosyalist sayıyorlar, ama bu kadar haksızlık ve zulüm karşısında sessiz kalıyorlar. Kendi korkaklıklarını ve şovenliklerini de işçi sınıfı adına savunmaya kalkışıyorlar. Hayır, bu şovenlik onların ve onlara kendi burjuvazilerinden miras kalmıştır. İşçi sınıfı şovenlikle uzaktır; yeter ki başkaları bu kötü hastalığı kendi elleriyle işçi sınıfına buluşturmasınlar...

Biz Kürt ve Türk halkları bu zulüm düzenini birlikte değiştireceğiz ve kardeşlik, eşitlik, özgürlük temelleri üzerinde demokrat bir düzeni birlikte kuracağız.

Mazlun Halkımız!
İşçiler, köylüler, ülkemizin tüm genç ve yaşlıları!
Onlar Roja Welat'ı boğmak istiyorlar. Ama bu çabaları boşunadır. Hiç bir güç mücadelemizi engelleyemez. Yeter ki sizler elele verin. Roja Welat'ı kendi elinizle dağıtın; onu kendi arkadaşlarınız için de alın, köylere gönderin, okutun.

Demokrat ve sosyalist örgütler!
Gazeteciler ve yazarlar!
Tüm ilerici kişiler!
Roja Welat üstündeki zulme karşı sessiz kalmayın. Bu ırkçı, şoven ve faşist zulüm tüm ilerici güçlerin de düşmanıdır. Onu açığa kavuşturun.

Böyle bir zulüm karşısında sessiz kalanlar ve saklananlar, halkların kardeşliği ve tüm ilerici ve devrimci güçlerin birliği konusunda ne söyleseler boştur. Birlik, nutuklarla değil, iş ve eylemle gerçekleştirilir.

EKİM DEVRİMİNİN 60. YILI

Şu günlerde Sovyet Halkı Ekim Devrimi'nin 60. yılını büyük bir coşkuyla kutlamaktadır. Tüm dünya halkları, emekçiler ve ilericiler de Sovyet halkının bu sevincini paylaşıyorlar. Çünkü bu yıldönümü bütün işçiler, köylüler, ezilenler, özgürlük ve barış isteyenler için önem taşıyor.

1917 yılında Rusya'da köhne ve zorba Çarlık rejimi yıkıldı ve yerine, işçilerin öncülüğünde emekçilerin düzeni kuruldu. O andan sora sömürü, zulüm ve zorbalığa son verildi; kardeşlik özgürlük ve eşitlik temelinde dayalı yeni bir düzen başladı. Kısa bir sürede açlık, işsizlik ve cehalet ortadan kaldırıldı.

Rusya Çarlık döneminde emperyalist bir ülke idi. İktidarda olan burjuvalar ve büyük toprak sahipleri - ağalar, beyler- Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan, Ukrayna vb. birçok ülkeyi boyunduruk altına almışlardı. Orta Avrupa'dan Pasifik Denizine kadar sayısız ülke ve halk Rus emperyalizminin egemenliği altında idi. Çarların ülkesi "halklar hapishanesi" idi. Devrimden sonra tüm halklar özgürlüklerine kavuştular. Her biri ayrı bir cumhuriyet halinde örgütlendi. Bazıları ayrılıp bağımsız devletler kurdular. Bazıları da kendi rızaları ve istekleriyle birlik oluşturdular, Sovyetler Birliği'ni meydana getirdiler.

Şimdi Sovyetler Birliği 15 Cumhuriyetten oluşmuştur. Bunların yanısıra, başka özerk cumhuriyetler de var. İster sayıca küçük, ister büyük olsunlar, tüm halklar-ki bunların arasında sayıları yüzbinlerle ifade edilenler var- kendi dilleriyle konuşuyor, okuyor, kitap ve gazeteler çıkarıyorlar. Onların okulları, üniversiteleri var. Ülkeleri de gelişmiş, köy ve kentleri uygar bir düzeye çıkmış.

Orta Çağ'da Avrupa'da soyluluk düzeni (feodal düzen) yüzyıllar boyu sürdü. Yeni keşifler olup ticaret ilerleyince araçlar, sanatlar, bilimler de hızla geliştiler. Yeni sınıf ve tabakalar oluştu. Ticaretle zenginleşenler fabrikalar kurup üretli işçi kiraladılar. Böylece burjuvazi ve işçi sınıfı sahneye çıktı.

Kapitalizm ülkenin zenginliğini kat kat arttırdı, tarım ve sanatlar kat kat ilerledi. Görülmemiş yollar, geçitler, fabrikalar, yapılar yapıldı. Ama, ülkenin zenginliği herkes için değildi; o küçük bir zümrenin, kapitalistlerin ve büyük toprak sahiplerinin elinde toplanıyordu. İşçiler, köylüler çok çalışıyorlar, ama yine de mülksüz ve yoksuldular. Halkın büyük çoğunluğu gitgide mülksüzleşiyor, herşey zenginlerin elinde toplanıyordu. Onların zenginliği sömürüye dayanıyordu. Onlar, emekçilerin alın terini sömürüyor, aynı biçimde ezilen halkları soyuyor, sömürgeci yöntem-

lerle onların zenginliklerini ülkelerine taşıyorlardı.

Burjuvaların işçiler üzerindeki zulüm ve sömürüsü gitgide çoğaldı. İşçiler, çıkarlarını korumak için kapitalistlere karşı büyük bir mücadeleye giriştiler. Çok geçmeden anladılar ki, onların kurtuluşu iktidarın ele geçirilmesine ve yeni bir düzenin kurulmasına bağlıdır.

Marx ve Engels onlara kurtuluş yolunu gösterdiler. Dedi ki birlik ve mücadele olmadan kurtuluş mümkün değildir; tüm işçiler ve diğer ezilenler birleşmeli, yeni bir devrim yapmalı, iktidarı ele geçirip zorbalık ve sömürüyü dünyadan kaldırmalı; işçilerin öncülüğünde yeni bir toplum - kardeşlik, eşitlik ve barış toplumunu kurmalıdırlar. İşçilerin mücadeleleri, başkaldırıları 19. yüzyıl boyunca Avrupa ülkelerinde ve Amerika'da devam etti. Ama kapitalistler ve büyük toprak sahipleri kan dökerek onların mücadelelerini bastırdılar ve

kendi zorba düzenlerini korudular.

İşçilerin, köylülerin ve onların yandaşlarının mücadelesi, 20. yüzyıl başlarında, Rusya'da, Lenin'in liderliğinde başarıya ulaştı.

Lenin de Marx ve Engels'in yolundan yürüdü. O da, kapitalist bir dönemde en devrimci sınıfın işçi sınıfı olduğunu söyledi ve ancak onun köylülere ve tüm ezilenlere öncülük yapabileceğini; hem kendisini hem de tüm zayıfları, ezilenleri kurtarabileceğini belirtti. Lenin, işçiler için güçlü, disiplinli bir parti gereklidir, örgütsüz kurtuluş mümkün değildir, dedi. Ve işçi sınıfının partisini kurdu. Lenin, yorulmak bilmeyen bir çalışmayla işçilerin yolunu aydınlattı, partiyi çetin yollardan, geçitlerden geçirdi.

Ezilen halkların işçi ve köylüleri, tüm yurtsever ve ilericilerle birlikte Rus işçileriyle birlik oluşturdular. El ele verdiler, çarlık rejimini, burjuvalarla beylerin düzenini birlikte devirdiler ve yeni düzeni kurdular.

Bu, dünya tarihinde büyük bir olaydır, tüm dünya işçileri, tüm emekçiler ve ezilen halklar için...

Lenin, Lı Meydana Sor millet ra xebêrde.

60 SALİYA ŞOREŞA ÇİRİYA PÊŞİN

Dı van rojana da gelên Sovyeti 60 saliya şoreşa Çirîya Pêşin bı dılşahiyek mezin piroz dıkın. Hemû gelên dinê, xebatkar û pêşverû ji tevi gelên Sovyeti şa dibin, dılxeş dibin. Jı ber ku gıngıye wê bo hemû karkeran a, cotkaran e, bindest, azadixaz û aşitixazan e.

Dı sala 1917'an da lı Ürsiyê sazumana Çaran ya kewn û zordest hat wergerandin û lı ciyê wê sazumana xebatkarın bı rêberiya karkeran da serrast bû. Dı wê demê şunda zulım û zordesti, kedxwari ji ciwata wan rabû, sazumanek nuh lı ser himê birati, azadi û wekheviyê da destpêkir. Ewana dı demek kurt da birçiti, bettali û nezani ji halê rakırın.

Ürsiya dı dema Çaran da emperyalist bû. Sermiyandar û xwediyên fireh-erd-axa û begku lı ser hukım bûn, gelek welatên dın ji- week Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan,

Türkmenistan, Qozakistan, Ukrayna û hvd. xıstibûn bin nire xwe. Jı nava Ewrûpê bigır heya behra Pasifikê, welat û gelên bê hed û hêsab dı bin hıkma emperyalizma Ürsi bûn. Welatê Çaran "gırtigeha gelan" bû. Pıştı şoreşê hemû gel gıhıştın azadiye xwe.

Her yeki cumhuriyetek ji xwe ra çêkirin. Hın bı serê xwe man, bûn dewlet. Hın ji bı serbesti, bı dalxwazi yekiti danin, yekitiye gelên Sovyeti pêkanin.

Nuha yekitiya Sovyeti ji 15 cumhuriyetan pêkhatiye. Tevi wan gelek cuhuriyetên "otonom" ji hene. Hemû gel, bıla mezin bin an piçûk bin -nav wan da hın hene ku hejmarê wan bı sed hezaran tê gotın-, bı zımanê xwe dipeyivin, dıxwinin, rojname û pirtûkan derdixinin. Dıbıstan û zaningehên wan hene. Welatên wan ji pêştı çüne, gund û bajarên wan ava bûne.

Dı Dema Navçe da lı Ewrûpê sazûmana began (feodalan) bı sedalan ajot. Pıştı ku keşfên nuh bûn, ticari pêşda çû, hevcar, sinet, fen û zanin ji bı gavên mezin pêşda çûn. Çin û tebeqeyên nuh pêşda bûn. Yên ku bı ticari dewlemend bûn pavlike çêkirin û bı peran karker kirê kirin, dan şuxulandin. Bı vi awayi burjuvazi û çinê karkeran derket meydanê.

Kapitalizmê dewlemendiya welêt qat bı qat zêde kir; cotkari û sinet qat bı qat pêşda çûn. Rê û olaxên ne diti, pavlike û xaniyên mezin hat çêkirin. Lê dewlemendiya welat ne bo hemûyan bû; ew dı destê tebeqeyek piçûk da, dest kapitalistan û mirovên xwedi fireh-erd da kom dibû. Karker û cotkar gelek dıxebitin, lê disa bê milk û xızan bûn. Pıraniya gel her ku dıçû bê milk dıma, hertışt bı dest dewlemendan dıket. Dewlemendiya wan dı saya kedxwariya wan bû. Ewana, keda destê xebatkarın ji wan dimijand û her usa ji gelên bindest tazi dıkirin, bı üsülên kolonyalizmê heyiyên wan dıkışandin welatê xwe.

Zordesti û kedxwariya burjuvan lı ser karkeran her ku çû zêde bû. Karker ji bona ku mafên xwe bıparêzın, destpêkirin, dıji kapitalistan ketın têkoşinek mezin. Pır ne bori, ewana dı ku xılasbûna wan bı destxıstina hukumetê û sazıkirina sazumanek nuh e.

Marx û Engels rêya xılasbûnê şani wan dan. Gotın ku xılasbûn bê yekbûn û têkoşın na be. Hewceye ku hemû karker û bindestên dın yekbin, şoreşeki nuh pêkbinin, hukım bı destxıstın û kedxwari û zordestiyê ji dinê rakın; dı rêberiya karkeran da ciwatek nuh - yê birati, wekhevi û aşitiyê deynın.

Xebata karkeran, serhıldana wan dı sedsala 19'an da lı welatên Ewrûpê û Amêlkanê dom kir. Lê kapitalistan û began bı xıwinrêjiyê pêşı têkoşına wan gırtın, sazûmana xwe yê zordest paraztın.

Têkoşına karkeran, gundiyan û hevalbendên wan ên bindest, dı seroktiya Lenin da lı Ürsiyê dı destpêka sedsala 20'an da gıhaşte armance xwe.

Lenin ji dı rêya Marx û Engels da ajot. Wi ji got ku dı dema kapitalizmê da çinê şoreşgertır ya karkeran e, tenê ew dıkare rêberiya gundiyan û bindestên dın bike; hım xwe, hım ji hemû bindestan, jaran xılas bike. Lenin got, ji karkeran ra partiyek qewi û xurt lazım e; bê tevgirêdan xılasbûn na be. Ü wi, destpêkir û partiya karkeran sazır. Lenin bı xebatek be westan rêya karkeran ronak kir, parti ji rê û dirbên çetin derbaz kir.

Karker û gundiyan gelên bindest, tevi hemû welatparêz û pêşverüyên wan, bı karkerên Ürsi yekiti danin. Dest dan hev, bı hevra sazûmana Çar û ya burjuvan û began wergerandin û sazûmana nuh sazıkirın.

Ev büyer dı diroka dinê da büyerek mezin e, bo hemû karkerên dinê, hemû xebatkarın û bindestan...

AŞKALE OLAYI

MC

İşçileri Sokağa

Atarken

Halkı da

Kömürsüz Bıraktı...

Bir süre önce MC iktidarı Aşkale kömür ocağını kapattı. Buna gerekçe olarak da işletmenin zarar ettiği ileri sürüldü. Aslında bu sadece bahane olarak kullanıldı. Çünkü İktisadi Kamu Kuruluşlarının büyük bölümü, ürünleri ve hizmetleri özel teşebbüse peşkeş çekildiği ve iktidarların arpalıklı haline getirdikleri için zaten öteden beri zarar etmektedirler. Türkiye Kömür İşletmeleri kurumu da bunlar arasındadır. Eğer bu sebeple işletme kapatmak gerekse, o zaman yalnız Aşkale ocağını değil, bu işletmenin tümünü kapatmak gerekecektir.

Bu ocağın kapatılmasının asıl nedeni başkadır. Asıl neden burada çalışan işçilerin bilinçlenip devrimci bir sendikacı çatısı altında biraraya gelmeleridir.

Aşkale kömür ocağında Yeraltı Maden-İş Sendikası örgütlenmiştir. Gerici güçler daha baştan bunu engellemeye çalıştılar. Onlar san bir sendika istiyorlardı. Bu yüzden işveren, daha ilk günden ilerici sendikaya karşı savaş açtı, işçileri ondan koparmaya çalıştı. Yasalara aykırı olarak toplu sözleşme görüşmelerine oturmak istemedi. Sonunda bu durumda 1976 yılının Ocak ayında greve gitti. TKİ bu grevi kırmak için her çareye başvurdu. Grev süresince sekiz müdür değişti, ama işçilerin direnişini kırmak başaramadı. Bu arada MC iktidarı, benzer durumlarda olduğu gibi imdada yetişip, "milli güvenlik" gerekçesiyle grevi Mart 1977'de stretdi. Ancak bütün bunlar da sonuç vermedince işveren Yeraltı Maden-İş Sendikasıyla toplu sözleşmeyi imzalamak zorunda kaldı.

Toplu sözleşmeye rağmen, işveren işçi haklarına saygı göstermemekte kararlıydı. Nitekim TKİ'nin oyunları toplu sözleşmenin imzalanmasından sonra da devam etti. Sözleşme hükümleri çiğnendi. İşveren lokavt ilan etmeye çalışırken, Erzurum'da çıkmakta olan Aziziye adlı gazetede hükümet, ocağı kapatmaya çağındı. Bu çağrıyı yapan Aşkale AP ilçe başkanı idi. Arkasından da AP hükümetinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Bitlis'in ünlü Şeyhi Kâmurân İnan, Aşkale Ocağı'nın kapatıldığını açıkladı.

Faşistleştirmediği okulları kapatmak için içinden sıyrılan MC iktidarının, ilerici sendikaların direnmesini kıramayınca işletmeleri kapatmasında da başarılacak bir şey yoktur.

Yabancı burjuva basınında "Kürt Bakan" diye reklam yapılan ve bu reklam Türk burjuva gazetelerince de, ihmal edilmeyip hemen kamuoyuna duyurulan Bay Kâmurân İnan gibilerinin ise, ne derece "Kürtlerin Bakanı" oldukları bu olayla da bir kez daha açığa çıkmıştır. Egemen sınıflar, Kürt sözcüğünden ne kadar allerji duysalar da bu tür propagandaları da ihmal etmezler. Bunlar basit göz boyama yöntemleridir.

Ancak, bizzat kendileri halkımızı iliklerine kadar sömüren, aldatan, ona zulmeden şeyh ve ağalardan halkın bir beklediği yoktur. Onlar kendi çıkarları için, Kürt halkına ulusal zulüm uygulayanlarla da en sıkı ittifakı kurmaktan çekinmiyorlar. Bay Kâmurân İnan gibi halk düşmanlarını hiç kimsenin "Kürt Bakan" diye nitelenebileceği kalkmasın. Bu şeyh ve ağa takımının kime hizmet ettikleri, kimden yana oldukları ortadadır.

Nitekim Aşkale olayında da açık seçim görülmüştür. Bu, Bay İnan Aşkale

Aşkale'de Maden işçileri; tüm oyunlara karşı direnişleri başarıyla sürüyor...

le ocağını kapatıp, yüzlerce işçiyi sokağa atmakta, açlığa terk etmekte hiç bir sakınca görmedi. Bunun diğer bir etkisi ise bizzat halkın yaşamında görüldü. Ocak kapatılınca çevre halkının yakut ihtiyacı daha da arttı. Aşkale Kömür Ocağının tonu 190 liraya satılır-

ken, ocağın kapatılması üzerine vur-guncular harekete geçtiler. Başka yerlerden getirdikleri kalitesi düşük kömürleri tonu 1000 liradan yakacakları kalan halka sattılar.

Diğer yandan Aşkale kömür ocağı işçileri de, iktidarın tüm zulmüne karşı

yiğitçe direniyor, üretimi sürdürmeye çalışıyorlar. Danıştayca, hükümetin haksız eylemine karşı yürütmeyi durdurma kararı verildi. Aşkale işçilerinin direnişi, Türkiye işçi sınıfının örnek direnişlerinden biri olarak onun tarihine geçecektir.

Önce şu gazete haberine bakınız:

"Diyarbakır, Ertuğrul Pirinççioğlu bildiriyor:

"Doğu ve Güneydoğu bölgesinde bir hafta süren operasyonlara katılan jandarma Genel Komutanı Korgeneral Şahap Yardımoğlu, "Asayişe etkin yeni önlemler alındığını" belirtmiş, "Hava-jandarma işbirliği sayesinde bölgenin en uzak kesimlerinde çıkacak olaylara 20-25 dakika gibi kısa bir sürede müdahale edilebileceğini" söylemiştir.

"Korgeneral Yardımoğlu'nun verdiği bilgiye göre, bir kısım kuvvetler havadan helikopterle giderek aniden çevrenin güvenliğini sağlamak, köyün etrafını sarmakta, havadan keşifler yapılmaktadır. Bu arada karayolu ile aynı anda gelen jandarma birlikleri de köye girip operasyona başlamaktadır.

"Jandarma Genel Komutanı, "Jandarma bölgelerinde, geçmiş yıllara oranla olaylarda büyük düşüş görüldüğünü" söylemiş "Yeni uygulama ile çevrede jandarma gücünün var olduğunu göstermiştir." demiştir.

"...Bölgede silah aramaları için geniş kapsamlı operasyonlara devam edileceği de bildirilmiştir." (11 Kasım 1977 tarihli Milliyet Gazetesinden).

İşte "operasyonlar" silah aramaları'nı, "çevrede jandarma gücünün varlığının duyurulmasını" anlatan haber böyle. Bu tür haberler Türkiye basınında yeni de görülmüyor. Onlara ve daha da açık ve ağırlarına gazetelerde sık sık rastlamak artık alışkan bir şey olmuştur.

Elbet, uzay çağında yaşıyoruz. Ülkemizde de tekniğin "nimetleri"nden yararlanılıyor, "bölgenin en uzak kesimlerine" bile "20-25 dakika gibi kısa bir sürede" müdahale edilebiliyor.. İyide ama ne için? Ebesi bile bulunmayan köylerde doğum sancısına yakalanan bir kadını hastahaneye kaldırmak için mi? Karda, tipide yolda kalıp donma tehlikesi geçiren çilek insanlarımızı kurtarmak için mi? Sel ve deprek felaketi anlarında insanlarımızın yardımına koşmak için mi?

Aklımıza Lice, Van ve öteki depremlerde halkımızın içine düştüğü perişanlık geliyor. Yüzlerce, binlerce insanın öldüğü bu depremlerde, resmi görevliler deprem yerine genellikle 2-3 günden önce gelemediler.. Madem 20-25 dakikada, "havadan ve karadan" ulaşmak bu kadar kolaymış, neden yapılamadı dersiniz? İnsanlar yıkıntılardan kurtarılmasını bekliyorlardı. İnsanlar yaralıydılar, yaralarının sarılmasını bekliyorlardı. İnsanlar açtılar, ekmeğe, çıplaktılar, giyecek bekliyorlardı...

Peki bu gazete haberinde anlatılan nedir? Ne olduğunu halkımız, yıllardır içinde yaşadığı olaylarla pek iyi biliyor. Bir de Mazıdağı'ndan gelen şu habere bakalım:

"Mazıdağı Jandarma Üsteğmeni Selçuk Şimşek, merkeze bağlı yedi köyde devamlı toplu aramalar yapmaktadır. Yine 29.9.1977 günü, toplu

HALKIMIZ ÜZERİNDE GENE KOMANDO ZULMÜ

arama emri olmadığı halde, 130 hanelik Karalani köyünü toptan aramıştır. Arama yapılırken önce köyün bütün erkekleri toplanmış ve evlerde yalnız kadınlar bırakılmıştır. Bununda da yetinilmemiş, erkeklerle meydan dayacağı atıldıktan sonra, Karalani köyüne 30 kilometre uzaklıkta bulunan Sultan Şeymus köyüne kadar yayan yürütülmüşlerdir. Yine aynı köyden Hasan Enez, işkence gördüğüne dair Diyarbakır Numune Hastanesi acil cerrahi servisinden 20 günlük rapor almıştır. Ayrıca 25 kişi işkence gördükleri için Mazıdağı sağlık ocağına müracaat etmişlerdir.

"Kasrik, Piran, Avrihan, Hesena, Şebe, Cevzat, (Mardin'e bağlı), Zizne köyleri bu işkencelerden kendi paylarına düşeni almaktadırlar. Zizne köyü muhtarı M. Tahir Yılmaz karakola götürülerek dövülmüştür. Karalani köyünde köylülerin tütünü tahrib edilmiştir.

"Bütün bu baskı ve işkencelerle halktan silah ve kaçakları teslim etmesi istenmektedir."

Bu da Van'ın Başkale Üzalp, Hakkarı'nın

Yüksekova yöresinde yapılan bazı "operasyonlar" anlatan bildirden bir bölüm:

"Tabur komutanları, karakol görevlileri canları istediği zaman köyleri basarak erkek-kadın demeden köylüleri dövmede, yerlerde sürüklemekte, insan onuruyla bağdaşmayan işkenceler yapmaktadırlar. Örneğin Başkale'nin sınır boylarında her gece bir köy basılmakta, köylülerin koyun ve diğer hayvanları yasak bölgedeymiş gibi gösterilip halka işkence yapılmaktadır. Keratu, Kızılca, Embi, Elezi, ve diğer köyler zulmün uygulama alanı olmuştur (...). Süngülü jandarmalar tarafından çembere alınmış halkımıza savaş esirleri gibi muamele edilmiş (aslında uluslararası yasalar savaş esirlerine kötü davranılmasını da yasaklamıştır, R.W. notu) ve edilmektedir...." (Başkale TÖB-DER ve Kültür ve Sosyal Dayanışma Demeyi'nin ortak bildirisi).

İşte bu örnekler, sözkonusu 20-25 dakikalık, süratın, "havadan ve karadan" müdahalenin ne işe yaradığını açıkça gösteriyor. Ve bunlar, bu

Bu fotoğraf bir savaş alanını göstermiyor. Bu, Kürdistan'da hergün rastlanan olaylardan biridir.

ERGANI OLAYI

ÇİMENTO FABRİKASI İŞÇİLERİNİN BAŞARILI DİRENİŞİ

Ergani Çimento Fabrikası inşaatında, ağır koşullar altında çalıştırılan işçiler, geçtiğimiz günlerde, bir yandan patron baskısına, diğer yandan sarı sendika oyunlarına karşı başarılı bir direniş göstererek grev kararı aldılar.

Bununla ilgili olarak bir grup işçinin gazetemize gönderdiği mektubu okurlarımıza sunuyoruz

Türkiye de faşist bir dikta kurmak isteyen Tekelci Burjuvazinin iktidarı 2. MC, Kürt ve Türk işçileri üzerinde sömürü mekanizmasını son haddine vardırıarak, işletmektedir. Bunun en güzel örneği, kazamız ergani'de Aksa İnşaat Kollektif

"Operasyon'a gidiliyor. Arkadaki araba boş, ama diğerlerinin perdesi çekili, içleri komando dolu..."

yüzkarası işkenceler, insanların kitle halinde aşağılanması, dövülmesi, hatta öldürülmesi ve sakat bırakılması olayları, yıllar boyudur Kürdistan'ın dört-bir köşesinde sürüp geliyor. Bu olaylar zaman zaman başına da yansıyor. Herkes olup bitenlerin iç yüzünü biliyor. Ama bu insanlık dışı uygulamayı değiştirmiyor.

Bu olayların sonu gelmiyor ama, onları yazanlar, konuşanlar, eleştirenler, "komando zulmüne paydos!" diyenler genellikle mahkeleri, cezaevlerini boyuyorlar, "vatanı bölmek" "milli duyguları zayıflatmak" suçundan yargılanıyorlar, hapislere mahkum ediliyorlar; hatta sözcükleri işkencelerden biri de, onlara karşı çıkan bu kişiler nasiplerini alıyorlar...

Halkımıza karşı ard-arkası kesilmeyen bu zulmün ne için yapıldığı açık. Sömürgeci yönetim Kürt halkını "nezaret altında" tutuyor. Varolan kışkalar, karakollar yetmiyor, özel komando birlikleri yetiştiriliyor. Bunlar, yoksul köylülerimiz üzerinde güçlerini, marifetlerini deneyip hem kendileri açısından savaş hazırlığı yapıyor, hem halkımızı simdirmeye çalışıyorlar. Burjuva basını ise, bütün bunları ilginç manevra haberleri gibi veriyor.

Ancak bu çağdışı zulüm de, tüm benzerleri gibi, kendisinden bekleneni veremeyecektir. Bu yöntemlerle hiç bir zorba güç varlığını ebedi kılamaz, kılamaz. Türkiye halklarının devrimci ve demokratik mücadelesi engelleri aşmasını bilecektir.

Şirketi tarafından yaptırılmakta olan çimento fabrikası inşaatında uygulandı.

Ergani çimento fabrikası inşaat işçileri olarak, yeni işe alındığımız zaman patron yani Aksa İnşaat Kollektif Şirketi kendi sözcüsü olan "AYMİSK" sendikasını getirterek 80-90 yeni işe almış, işçi arkadaşlarımızı kandırarak bu sendikaya kaydetmiştir. Sendikacı da "Ben devrimciyim, bana güvenin hakkınızı patrone söyleyeceğim. Aymisk DİSK'e bağlıdır. Patron yanlısı bir sendika değildir. Vs." gibi şeyler söyleyip işçileri aldatıp, çekip gitti. Aradan 9-10 ay geçtiği halde iş yerine bir daha uğramadı.

Patron bizi günde, 9-10 saat cumartesi-pazar ve tatillerimizde olmamakla beraber zorla çalıştırıyordu. 10 aydır köle gibi çalışıyoruz ve tatil ikramiye, işgüvenliğinden yoksunuz. Bayram günleri bile tatil yapamadık.

Bundan 4-5 ay önce bir direnişe geçtik. Direnişimiz birkaç gün sürdü. AYMİSK sendikasını işyerine çağırarak, gelmedi. Bu direniş sonunda, patron birkaç ileri arkadaşımızı işten attı. Mehmet adında bir TÜRK işçi arkadaşımızı odasına çağırarak "sen, hayvan gibi çalışsan, KÜRT'leri kışkırtıp başıma bela ediyorsun" diyerek işten atmıştır. Bunun gibi nice arkadaşımız geliş güzel işten atılmıştır. Ekonomik ve demokratik haklarımızı almak için, işçinin hakkını savunan ve işçinin söz ve karar sahibi olacağı bir sendikaya ihtiyacımız olduğunu anladık. Erganideki Töb-Der ve ilerici gençlik kesimi ile omuz omuza verdik. Bize en iyi sendikadan DİSK olduğunu söylediler ve DİSK'e geçmemiz için çalışmaya başladılar. İstanbul'a kadar DİSK yöneticilerine seslendik. Çevremizde işkolumuzla ilgili, DİSK'e bağlı bir sendikadan olmayışı yüzünden DİSK'e geçemedik.

Daha sonra, yöneticileri ve temsilcilerinin devrimci olduğunu öğrendiğimiz, Diyarbakır YOL-İŞ sendikası ile temasa geçtik.

Kararlı, bilinçli ve sabırla verdiğimiz mücadele ile, 1.10.1977 tarihinde grev oylaması yapılması için karar aldık. Bu karardan sonra işveren diğer işyerlerinden işçi getirerek, grev için red oyu kullanılmak istedi. Diğer yandan fabrikada çalışan 650 işçinin çoğunluğunu (Erzurum-Kırşehir-Ordu-Kayseri-Siirt) gibi şehirlerden getirilen işçiler teşkil ediyordu. Patron işçiler arasında bu grev oylamasını yabancı-yerli işçi mücadelesi ve Türk, Kürt işçileri arasında ikilik yaratmak isteyerek, Kürt ve Türk işçilerini birbirine kırdırmak istedi.

Biz Kürt işçiler olarak işçilerin birliğini ve halkların kardeşliğini kendimize şiar edindik. Bu mücadelenin sınıfsal olduğunu, Kürt ve Türk işçilerinin aralarında çelişki olmadığını, tersine çıkarlarının aynı olduğunu Türk işçi arkadaşlarımızla anlattık. Bu mücadelenin işçinin ekonomik ve demokratik haklarından yana olanlarla, buna karşı olanlar arasındaki sınıfsal bir mücadele olduğunu vurguladık.

Nihayet 1.10.1977 tarihinde grev oylaması yapıldı. Bu oylamada her zaman olduğu gibi işçi sınıfının çıkarını savunanlar yine ilerici, Devrimci ve emekçi halkımızdı. Patronun yana tavır alanlar MSP-MHP-AP ve CHP yöneticileri oldu. CHP ilçe başkanının vasıtasıyla işe alınan birkaç silahlı fedailer red oyu kullanmak istemeyen veya çekimser kalan Türk emekçi kardeşlerimize zorla oy kullanılmak istedik. Bunda başarılı olmadılar.

Yapılan oylama sayımında oylamaya katılan işçi sayısı:

Greve evet diyenler.....	559
Greve hayır diyenler.....	342
Çekimser kalanlar.....	3

Mücadalemiz başan ile sonuçlandı. Ancak bizler, gerçek kurtuluşumuzun SÖMÜRGEÇİ'liğin yıkılmasıyla ve Türkiye'de Demokratik bir düzenin kurtuluşuyla gerçekleşeceğine inanıyoruz. Türkiye'de bugün, devrimci mücadelenin gündeminde emperyalizme, sömürgeciğe, faşizme ve feodaliz-

KUZEY KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİNE YAPILAN SALDIRI

Kuzey Kafkas Kültür Derneği, Türkiye'de sayıları bir milyon dolayında olan Çerkez halkının oluşturduğu ilerici demokrat bir örgüttür. Bu dernek, kuruluşundan bu yana kendisini yenilemiş, ülkemizdeki diğer demokratik örgütlerle dayanışmaya önem veren bir politika izlemiştir.

Bilindiği gibi, Türkiye'de egemen sınıfların izlediği ağır ulusal baskı politikası, ülkedeki Çerkez, Laz, Gürcü, Arap gibi sayıca küçük diğer halklar üzerinde de aynen uygulanmaktadır. Bu halkların kültürlerini özgürce geliştirmeleri engellenmiş, onlar da ırkçı-şoven bir uygulamaya, zoraki eritme politikasına tabii tutulmuşlardır.

Türkiye'de sayısı 10 milyonu aşan Kürt halkının gelişen ulusal demokratik mücadelesi gibi, sayıca küçük olan diğer halkların da şovenizme, zoraki eritme politikasına karşı ve demokratik bir Türkiye için duydukları özlemler ve

onların da faşizme, baskılara karşı demokratik güçlerin saflarında yer almaları egemen sınıfları ürkütüyor.

Türkiye'deki şoven güçler, uzun yıllardır Kafkas derneklerini anti-Sovyet amaçlarla ve ırkçılığın propagandasını yapmak için kullandılar. Ama şimdi bu oyunun bozulmakta olduğu görülüyor. İlerici Kuzey Kafkas Kültür Derneğine yapılan saldırının nedeni de budur.

5 Kasım 1977 günü akşamı Kuzey Kafkas Kültür Derneğinden çıkan kadınlı erkekli bir gruba, otobüs beklemekte oldukları Emek Mahallesi Pazar durağında bir jeep'ten ateş açıldı. Bunun sonucu Mahmut Özden vurularak öldü, beş kişi de çeşitli yerlerinden yaralandılar.

Gazetemiz, ırkçı-faşist güçlerin ülkemizde emekçi sınıflara ve ezilen halklara karşı giriştikleri zorbalık ve cinayetlerin bir parçası olan bu saldırıyı lanetler.

me (Ağalara) karşı emekçilerin ve devrimcilerin mücadelesi gün geçtikçe ileri boyutlara ulaşmaktadır. Ergani'deki deney bize gösterdi ki, sömürgeci burjuvazinin ve yerli işbirlikçilerinin her türlü tertip ve oyunlarını işçi sınıfının birliği ve halkların kardeşliği yıkacaktır. KAHROLSUN-SÖMÜRGEÇİLİK, EMPERYALİZM, FAŞİZM VE FEODAL GERECİLİK.

YAŞASIN İŞÇİLERİN BİRLİĞİ VE HALKLARIN KARDEŞLİĞİ.

EKONOMİK VE DEMOKRATİK HAKLARIMIZI SÖKE SÖKE ALACAĞIZ...

Ergani çimento inşaatında çalışan bir grup işçi.

YAZISIZ

Alman Radyosunun Kürdistan'la ilgili yayını

Federal Almanya'nın Münih kentinde yayın yapan Bavyera Radyosu, 9 Ekim'de Kürdistan'la ilgili, iki saat kadar süren belgesel bir yayın yaptı. Bu yayında Kürt halkına yapılan baskılar da dile getirildi. Yayından tedirgin olan Türk temsilcileri ve Almanya'da da basılan Türk burjuva gazeteleri bu yayını yalanlamaya çalıştılar; diğer yandan da, her zaman yaptıkları gibi, Türk işçilerini Kürt işçi kardeşlerine karşı kıskırtmaya çalıştılar.

Egemen sınıfların, emekçileri kendi zulüm politikalarına, ırkçı uygulamalarına araç yapmak isteyişleri yeni değildir. Ancak bu politika giderek iflas ediyor. Emekçiler bu şartlanmalardan sıyrılıyor, zulme ve baskılara karşı birleşiyorlar. Öte yandan Kürt halkına yapılan baskıları dünya kamuoyunun gözlerinden

saklamak da artık mümkün değil. Bu çağdaş baskılar, haksızlıklar şimdi per çok ülkede sergileniyor ve protesto ediliyor.

Almanya'daki Türkiyeli işçilerin kurdukları birçok dernek, Bavyera Radyosu'nun yayını desteklediler ve işçiler arasında sürtüşme yaratmak isteyenlerin, şoven basının tutumunu protesto ettiler. Aralarında Frankfurt İşçi Dayanışma Derneği, Nürnberg Frat İşçi Dayanışma Derneği'nin bulunduğu dernekler, yayınladıkları bildirilerle gerici çevrelerin tutumunu kınadılar. Ayrıca işçilerden Bavyera Radyosuna, yayını destekleyen çok sayıda mektup gönderildi.

İşçi dernekleri, yayınladıkları bildirilerde ROJA WELAT üzerindeki baskıları da protesto ettiler.

TÖB-DER'İN BİRLİĞİNİ VE GÜCÜNÜ KORUMAK BİR GÖREVDİR

Öğretmenlerin güçlü demokratik kitle örgütü TÖB-DER, kuruluşundan bu yana gerici güçlerin yoğun saldırılarına uğradı. İlerici öğretmenler kıyıldılar, sürgün edildiler, pek çok kurban verdiler. Birçok TÖB-DER şubesi yerel yöneticilerce kapatılarak çalışmaktan alıkonuldu. Örgüt, genel merkez düzeyinde bile, şu ünlü Ankara Valisi tarafından iki kez kapatıldı. Ancak bütün bu baskılar boşa çıkartıldı. Öğretmenler yılmadılar, sinmediler, giderek saflarını sıklaştırdılar.

Gerici güçler, öğretmen kitlelerini bölmek için öğretmen örgütünü adı altında bazı küçük örgütler de kurdular. Ancak bunlar da sonuç vermedi, TÖB-DER'in gücünü zayıflatamadı. MC iktidarının faşist baskıları altında da TÖB-DER dimdik ayakta kalmasını bildi.

Şu var ki, gerici güçlerin yapamadığı şeyi, örgütü zayıflatmayı, şurda burda, öğretmen hareketi içinde etkin olmaya çalışan bazı sapmalar üstlenmiş görünüyorlar.

TÖB-DER'in 600'ü aşkın şubesi var. Örgütün yüz bini aşan üye kitlesi içinde, ilerici ve sol yelpazede çeşitli politik görüşlerin olması doğaldır. Bunlardan şu ya da bu görüşü paylaşan kişiler değişik şubelerde yönetime de gelebilirler. Örgütün

işleyişi demokratik biçimde kaldıkça bu durum doğal sayılmalıdır.

Demokratik kitle örgütlerinin işleyişinde temel, vazgeçilmez kural olan demokratik merkezîyetçiliğin ne anlama geldiği açıktır. Bu demektir ki, her kademede kararlar demokratik biçimde alınır. Yöneticiler buldukları yere demokratik bir seçim sonucu gelirler. Üst organların kararları alt organları bağlar. En üst karar organı kongredir. İki kongre arasında ise örgütü genel yönetim kurulu ve onun denetiminde merkez yürütme kurulu yönetir. Ve doğaldır ki örgütün tüzüğü herkesi bağlar. Her kişi ve organ, tüzüğün bağlayıcı hükümleri dışına çıkamazlar.

Ancak pratikte, kimi şubelerde yöneticilerin kendi politik görüşlerini örgütün tüzük ve programının yerine koyduklarını bildikleri gibi hareket ettikleri görülüyor. Sözde "devrimcilik" adı altında, demokratik kitle örgütünün yapısı ve niteliğini aşan, ona ters düşen bu tavırlar, örgütü hem kendi kitlesinden, hem de genel olarak kitlelerden koparıyor, çalışamaz hale getirir.

Tüzük hükümleri çiğnendiği zaman, örgütün yetkili organlarının kendilerine düşen yapmaları zorunludur. Çünkü bu bir alışkan-

lık haline geldiği, herkes bildiğini yaptığı zaman örgütün işleyişi laçkalaşır, ortada örgüt diye birşey kalmaz.

TÖB-DER'in yetkili merkez organları, geçen yıl, örgütün tüzüğü dışına çıkan ve onun birliğine zarar veren birkaç şube yönetimine işten el çektirmek zorunda kalmıştı. Bu yıl ise İstanbul ve Adana şube yönetimlerine işten el çektirilmesi ve buralara geçici yönetim kurullarının atanması dolayısıyla, bazı çevrelerin örgütün merkez yönetimini sistemli şekilde suçladıkları ve yıpratmak istedikleri görülüyor. Özellikle işten el çektirilen İstanbul şubesi yöneticileri bu tartışmayı basına aktardılar ve Politika Gazetesi, TÖB-DER'in işçilerine karışarak bu konuda gerçekleri saptıran yayın yaptı ve bu tavrını ısrarla sürdürüyor. Bu durumda İstanbul ve Adana merkez şube yönetimlerine işten el çektirilmesine yol açan nedenlere ve onu izleyen olaylara kısaca bakmakta yarar var.

Bu iki şubenin yönetim kurullarına genel merkez tarafından işten el çektirilmesinin gerekçeleri TÖB-DER genel merkezi tarafından açıklanmıştır. Buna göre, örneğin İstanbul şubesi yönetimi:

a) Tüzüğe göre, 9 aylık süre zarfında, genel merkeze yollaması gereken 160.000 liralık aidat payının ancak 30.500 lirasını ödemiştir. Bu şube 4.000'i aşkın üyeye sahiptir ve kira ödenmeyen bir binada çalışmaktadır.

b) TÖB-DER yayın yönetmeliğine göre, bir şube genel merkeze aidat borcunu ödemediği zaman, genel merkezi tarafından kapatılır. Ancak İstanbul şubesi, kendi adına çıkardığı bir

Faşist baskılar, taban fiyatları ve pahalılık mitinglerle protesto edildi

Dayanılmaz hale gelen hayat pahalılığını, faşist baskıları ve düşük tutulan taban fiyatlarını protesto eden miting ve yürüyüşler, 5 Kasım'da üç bölgede daha yapıldı.

Daha önce Antalya ve Niğde'de yapılan miting ve yürüyüşlerin devamı olan bu eylemler, gücünü içinde bulunan 24 demokratik örgütün alt birimlerinde düzenlendi.

Pahalılığı, kıyım ve baskıları yeren pankartların taşındığı yürüyüşler, her üç ilde de disiplin içinde ve olaysız geçti. Şehir halkı da, yürüyüş korteji boyunca atılan sloganlara eşlik ederek yürüdü. Trabzon mitinginde örgütler adına konuşan TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu, özetle şöyle dedi:

"Ülkemizi saran dayanılmaz hayat pahalılığı, işsizlik, faşist baskı ve teröre dur demek için toplandık. Emperyalizme bağımlı tekeli güçlerin uzantısı MC'nin bizlere yönelttiği ateşten çemberi kırmak için toplandık burda."

"İkinci MC, sömürü ve soygununu sürdürebilmek için, daha fazla baskı daha fazla kan dökme yollarına başvuruyor. Hayatın her alanında dozu

gittikçe artan bir zulüm düzenini hakim kılmaya çalışıyor. Estirilen zam fırtınası ortalığı kasıp kavuruyor."

"Yaşadığımız günlerde işçi sınıfımızın en bilinçli, en yiğit kesimi olan onbinden fazla maden işçisi, en saldırgan sermaye kuruluşu MESS'e karşı kıyasıya bir mücadele içinde. On binden fazla aile beş aydır sefaletin kucagına itilmiş durumda. Aynı MESS, beş bin metal işçisini yaptığı lo-kavtla sokağa attı. Binlerce aileyi açığa iten tekelci sermaye kuruluşu MESS'in bu mücadelede yenilgiye uğratılması, bütün demokrasi güçlerini yakından ilgilendirmektedir. Öte yanda halk kömür kuyruklarında beklerken, Doğu'daki emekçi halkın kömür ihtiyacını karşıladığı TKİ Aşkale Kömür Ocağı kapatılıyor. İşçiler işinden atılarak açığa mahkum ediliyor."

"Yine tesbit edilen taban fiyatlarıyla milyonlarca emekçi köylüyle alay ediliyor. Pamuk, pancar, üzüm, çay ve

findık gibi tarım ürünleri yetiştiren küçük üretici köylünün hayatı her geçen gün daha da zorlaşmaktadır."

Binlerce öğretmen, öğrenci, memur, teknik eleman ve sağlık personeli üzerindeki, sürgünler zalimce sürdürülüyor. İnsanlık dışı bir uygulamayla binlerce aileyi parçalıyorlar. Hergün birçok öğretmen oradan oraya sürülüyor, saldırıya uğruyor katlediliyorlar. Onlar; emekçi halkın kurtuluş mücadelesinin saflarında

yer alan öğretmenlerden, aydınlardan, ölümden korkarcasına korkuyorlar.

Faşist işgal altındaki eğitim kurumlarında öğrenciler öğrenim haklarını kullanmaktan yoksun durumda. Öğrenciler yurtları kapatılarak sokağa atılıyor, az miktardaki kredilere, burslara, tutsak edilmek isteniyor. Ve faşist saldırılara hedef olan kesimlerden biri de ilerici, demokrat, yurtsever öğrenci yığınlarıdır.

Gecekondular mahalle-

lerinde kadınlı-çocuklu emekçiler üzerinde pervasız katliamlar düzenleniyor. Gözlerini kırpmadan emekçi ailelere azgınca saldırıyorlar, en ilkel barınaklardan bile yoksun bırakıyorlar. Türkiye'de bugün hazine arazisi üzerinde sahillerde kaçak villalar yükselirken, gecekondu yıkıntılarında kan karışıyor.

Ülkenin dört bir yanında emel ihtiyaç maddeleri bile kolay bulunmuyor. Bir pahalılık, yokluk, karaborsa ülke-

TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu...

Kiteler Denizli'de hayat pahalılığını, taban fiyatlarını ve faşist baskıları protesto ettiler...

yaşın organını yalnız İstanbul'da değil, Türkiye çapında hatta yurt dışında dağıtmıştır.

c) Tamirat borcu adı altında genel merkezden aldığı 24.000 lirayı ödemişdir.

d) Genel merkezin yayınlarını ısrarla öğretmen kitlesine ulaştırmamıştır.

e) Genel merkezin karar ve genelgelerine uygun çalışma yapılmamış, sistemli biçimde bundan kaçınmıştır.

Herkesin de bildiği gibi İstanbul şubesi ki TÖB-DER'in en güçlü şubelerinden biridir-yönetimi, öğretmenlerin en çok kıyıldığı, baskı gördüğü genel merkezin en çok ekonomik desteğe muhtaç olduğu bir dönemde örgüte ambargo uygulamıştır. Şube yönetimi, genel merkezin birçok yazılı ve sözlü uyarısına rağmen bu tutumunu sürdürmüştür. Bu durumda, böyle bir şube yönetimine işten el çektilmesinde haksızlık olduğu nasıl ileri sürülebilir?

Kaldı ki İstanbul ve Adana şubelerinin söz konusu tavırlarının nedeninin, genel merkezi çalışamaz duruma getirmek, yıpratmak olduğu herkesçe bilinmektedir. Çünkü söz konusu "Birlik ve Dayanışma" grubu bu yoldan TÖB-DER yönetimine daha rahat ulaşabileceğini ummuştur. Ancak bu yöntemler demokratik yöntemler değildir.

İkinci olarak, İstanbul'da, Adana'da ve bunun dışında birkaç şubede başarı sağlayan bu grup, örgüt genel merkezinin dışında âdeta ayrı baş çekmiştir. Bu kişiler, lâfa geldiği zaman, demokratik kitle örgütlerinin parti olmadıklarını, partilerin yan kuruluşu gibi düşünüleceklerini sık sık söylüyorlar. Elbette doğrudur bu. Ama kendileri bunun tam tersini yapıyorlar. TÖB-DER'in birliğini, demokratik-merkeziyetçi çalışma tarzını unutup, genel merkezi bir yana itip kendi bildikleri gibi davrananlar ve yönetiminde buldukları şubeleri belli bir politik çizginin kuyruğuna takmak isteyenler kendileridir.

Bu grubun, işten el çektilirdikten sonra yaptıkları ise, örgüt disiplini ile, demokratik kitle örgütlerinin çalışma ilkeleriyle bağdaştırılmaz. Çünkü, onlar, TÖB-DER'in yetkili organlarının kararını tanımladılar, işten el çektilirdikleri halde şubeyi zorla işgale devam ettiler. Kasım başında, yeni yönetim kurulu, yönetimi devralmak için İstanbul

şubesine gittiğinde, onlara saldırdılar. Ve birkaç gün önce de aynı kişiler, üstelik öğretmen de olmayan birtakım derleme kişilerle, bir sabah vakti TÖB-DER İstanbul şubesine saldırıp orada bulunan üç yöneticini dövmüş ve binayı yeniden işgal etmişlerdir.

Bütün bunları yapanların üstelik bir de genel merkezi suçlamaları akıl alacak şey değildir. Politika Gazetesi ile, yaptığı gerçek dışı yayınlara olayları çarpıtarak kamuoyunda bu kliği haklı çıkarmağa çalışıyor. Yavuz hırsız ev sahibini bastırır diye işte buna derler. Politika Gazetesi, çirkin bir şekilde TÖB-DER'in içişlerine bulaşmış ve tartışmayı dışarı taşımıştır. Hiç kimsenin klik çıkarları için bunu yapmaya hakkı yoktur.

Genel Merkezin kararı son derece haklı, hatta geç kalmış bir karar olmasına rağmen, bir an onun haksız olduğu düşünülse bile, şube yönetiminin bu karara uyması tüzük gereği idi. Yetkili organca işten el çektilirilmiş bir kurulun görevine devam etmesi, daha doğrusu şubeyi işgal etmesi nasıl savunulabilir? Üstelik atanan yeni kurul geçici bir kuruldur. İki ay içinde olağan kongre yapılacak ve seçim yoluyla yeni yönetim oluşturulacaktır. Bu kadar telaş ve gürültü nedendir?

Onlar, tüzük hükümlerini çiğneyerek, genel merkezin direktiflerini, kararlarını bir yana iterek işten el çektilirmek için ne lazımsa yaptılar. Şimdi bu sonuca katlanmalıdır. Ama öyle anlaşılıyor ki, onlar, zor ve terörle sonuç alacaklarını sanıyorlar. Bu gülünçtür. Bu duruma düşmeleri kendileri açısından gerçekten büyük bir talihsizliktir. Çünkü bu yöntemler demokratik değil, anarşistçe yöntemlerdir.

İşin daha da garibi, işten el çektilirdikten sonra bu klik mensuplarının genel merkeze attıkları çamurdur. Bu baylar, suçladıkları arasında "karanlık mihraklar" dan da söz etmişlerdir. Kimdir bu karanlık mihraklar? Herkes TÖB-DER merkez yönetiminin büyük kongrede nasıl oluştuğunu biliyor. Demokratik Merkeziyetçiler, Birlik ve Dayanışma ve Özgürlük gruplarının üçlü ittifakından, son anda, ayak oyunları para etmeyince Birlik ve Dayanışma'nın çekilmesinden sonra iki grup (Demokratik Merkeziyetçiler ve Özgürlük Grubu) ortak listeye seçimlere katıldılar ve yönetime geldiler. TÖB-DER merkez yönetimi o günden beri uyumlu bir çalışma sürdürmektedir. Bu yönetim, demokratik kitle örgütlerinde demokratik birliğin, uyumlu çalışmanın, devrimci davranışın son derece güzel bir örneğini vermiştir. Hiç kimse, olayları bile çarpıtmadıkça, bu yönetimin belli bir siyasi çizginin adına hareket ettiğini, veya TÖB-DER'i belli bir siyasi çizginin kuyruğuna taktığını iddia edemez. Geniş öğretmen kitlesi ise gerçeğin farkındadır. Bu yönetim, faşist baskıların yoğunlaştığı son derece zor dönemlerde MC İktidarı ile boğuşarak, güçlü kitle gösterileri düzenleyerek, demokratik kitle örgütlerinin güçbirliğinin oluşmasına önemli katkıda bulunarak görevini başarıyla sürdürmüştür. Bu uyumlu çalışmayı ancak gerçekten sosyalist, gerçekten demokrat olanlar gösterebilirler, klik çıkarlarıyla gözü dönmüş olanlar değil.

Bu baylar, baş dönmesi içinde başkalarına her türlü çamuru atmaktan kaçınmıyorlar. Bu çamur atma olayı ilk de değil. Ağızlarına biraz sahip olmayı öğrenseler iyi ederler. Çünkü bu tür çirkin yöntemler insanı sapladığı çıkmazdan, kurtarmaz daha da batağa götürür. Bu yöntemler kendisine devrimci diyenlere yakışmaz.

Diğer yandan, olup bitenler bilinçli, uyanık öğretmen kitlesinin gözlerinden elbette kaçmıyor. Onlar, örgütün birliğine zarar verenleri, klik çıkarlarını önde tutanları ve bu çıkarlar için her türlü yönetime başvuranları daha iyi tanımak fırsatını buluyorlar. Örgüt böylesine sapmalardan korunmalıdır. Bunun için zorunlu demokratik birliği kurmak bir görevdir.

ŞÊX Û NEFT

Dilê her mêreki da şêrek heye.. Gava MC'ya 2'ya sazû, Şêx Kamran ji hêvi dikir ku bibe wezirê şolên dervayî. Lê dema ku hukumet eşkere bû, tevî herkesi wi ji dit ku bûye wezirê enerjîyê... Şêxê me enîrî û neçû civina wezîran.

Gelo, Demîrel ji wi ne pîrsibû, an ji wi ra ne gotibû ku kijan wezirîyê bide wi? Şêxe me li welatên rojava, ango li "kafiristan"ê xwendibû, zmanê dulgeran hin bibû û pîr caran diçû der dahat, li AET'ê (Komala Aborî ya Ewropê) mafên Tirkîyê diparast. Heqê wi bû ku bibe wezirê dervayî.. Çaxlayangil êdî pir bû. Aliyê dîn da ji, hukumeta nuh li ser bendeki zrav çê dibû... Ew muxtacê şêxê me bû... Ger çend şêx, axa ray nedana hukumetê, Demîrel ne dikari rayê bawerîyê bigire. Şêx kamran ji di nav şêx û axayên Kurdistanê da gelek pêş da dahat. Bi xwendinê, bi peyivandinê, bi nîfûz...

Disa ji şêxê me wezîrtiya dilê xwe bi dest ne xistibû. Çima? Çima Demîrel usa kiribû? Ya rasti, dibe ku ew yêka han di dest Demîrel da ji ne bû. Bona ku Şêx Kamran, çiqas xizmetên hêja pêkbine ji, Kurd di hate hesabandin. Wezîrtiya dervayî yêke girîng bû... Hemû karên dewletê yê vîşarti li ber çavên wezirê dervayî derbaz dibû... Ew tevî Saziya Parazîtinê ya Neteweyî (Millî Güvenlik Kurulu) dibû. Gelek berê da tê zanin ku, wezîrên ku eslê wan kurd e, ewana ji vî sazîyê dûr dihelîn...

Şêxê me enîrî, du sê rojan xwe li giraniyê dani. Pîr kesan gotin, an hêvi kirin ku, şêx vî wezirîyê ra razi nabe, digel wê, ew û hevalên wi, ango çend şêx û axa, rayê bawerîyê nadine hukumetê û Demîrel ji nikare wê nuh va sezke...

Lê usa ne bû... Şêxê me, di serê xwe da bir û ani, got ku "Gidi, bila ew wezirê ne be, va wezîrî be, çî dibel..."

Şêxê me, gava ku ji dayîka xwe bibû bi taliyek mezn hatibû dinê Wek kurên şahân û padişahan... Qûlên wi gelek bûn û nuha ji usa ye... Muridan, heya nuha bav û bapîrên wi û ew kîrîn dewlemend, nuha şunda ji, ger ew sazûman bi vî awayî biçê, kurên wi û tornên wi ji bikîrîn dewlemend. Wi di saya muridan li welatên der xwend, di saya wan bû senator û di saya wan bû wezîr... Ew çivîka dewletê ye ku li serê wi û ebûcedê wi hêwirîye... Bi rasti, rewşa şêxê me ji şahân û padişahan çêtir e. Bona wê yêkê ku padişahi ji dinê rabû pîr şahân û hukûmdaran ciyê xwe wînda kirin, lê meqamê şêxê me, wek sedsalan berê, bi hemû ihtîşama xwe diji û tê; serda ji sist nabe, roj bi roj pêd dibe. Kes nikare wi meqami ji dest wi bigire.

Gava şêxe me bû wezîr, hin nîvîskarên tirk enîrin, gotin: "Şêki û wezîrtiya Cumhuriyetê xweş bûna çidigotl..."

Na heyran, na, hûn çima bi hêrs dîkevî? Wezîrtiya wi ji disa bo we ye, ew ê xizmetê we bike.

Demîrel ku bi şîvantiyê destpê kirîye û di demek kurt da bûye xwedîyê sed milyonan û her usa ji bûye serokê Partiya Edeletê û serokwezîr... Demîrel ku Şêx Kamran kirîye wezirê enerjî, helbet di wê da hêkmetek heye.

Binhêran, neft hemû li welatên şahân, şaxan derdikêve. Şêx û şah li ciyê xwe rûdînin û di saya neftê da xezînen xwe tije dikin, bi kêfxweşî qelûne xwe dikşînin. Li Tirkîyê ji neft disa li Kurdistanê derdikêve. Dibe ku ew ji disa di saya şêxên me da ye... Nuha we fahmkîr çima Şêx Kamran bûye wezirê enerjî? Usa ku neft zêde bibe û bi têrî welat bê. Dibe ku şêkê me yê bîmbarek, wek hezretî İsmayîl paniya xwe li erdê dixê û ji wê derê neft dîkêle...

Her usa ji, gava şêx Kamran di meqamê wezîrtiyê da runîşt, eşkere kir ku li dor Diyarbêkrê di gûyên nuh da neft hatiye ditn...

Çima bi hêrs dîkevî heyran! Hûn dibînin ku xizmetê wi ji bo we ye. Li Kurdistanê neft pir e, hesin pir e, komîr, sıfar û hwd... Ji xwe tu kêrî wan bi Kurdistanê nayê, qe nebe hûn bikşînin û bibin...

sinde yaşıyoruz. Kuyruk-lar, büyük kentlerin alışılmış görüntüleri haline geldi. İnsanlarımız kömür tüp gaz, ilaç, ders kitabı ve yiyecek kuyruklarında ömür tüketiyor.

Doğu'daki emekçi halk üzerinde uygulanan ırkçı-soven baskılar, provokasyonlar durmaksızın arttırılıyor. Çağdışı bir despotizm egemen ve sürekli kalmak isteniyor.

Kardeşler!

Ashında bütün bunlar egemen güçlerin her türlü ortaklık ilişkisi içinde oldukları emperyalizmin istekleri doğrultusunda cereyan ediyor. Ülkemizin emperyalizme bağımlılığının pekiştirilmesi için gelen IMF (Uluslararası Para Fonu)'nun istekleri adım adım uygulanıyor. Devalüasyon, zamlar, taban fiyatlarının düşük tutulması, ücretlerin ve maaşların dondurulması ve bunun gibi daha pek çok uygulama emperyalizmin iradesine göre yapılıyor. Bu gerçeği artık bütün çabalarına rağmen gizleyemiyorlar. Yükselen hayat pahalılığı, artan işsizlik, faşist baskı, kıyım, terör ve cinayetler, özgürlüklerin kemirilmesi sonuna kadar sürdürülmeyecektir. MC çevresinde toplanan demokrasi düşmanları sömürünün ve zulmün sürüp gitmesini istiyorlar. Bunun için ellerinden geleni yapıyorlar. Bu tehlikeli uygula-

malar karşısında daima uyanık olmalıyız. Varolan kısıtlı demokratik hakların dahi adım adım yok edilmesi karşısında tüm ilerici, yurtsever, devrimci, demokrat kişi ve kuruluşlar ortak hedefler doğrultusunda eylem ve güçbirliği yapmak zorundadırlar. Demokratik kitle örgütleri olarak oluşturduğumuz bu güçbirliğini pekiştirmeli, genişletmeli, kalıcı hale getirmeliyiz.

Geniş halk kesimlerinin büyük ölçüde ilgi ve desteğini gören bu miting ve yürüyüşler Trabzon, Bursa ve Denizli'de sürerken aynı gün 27 örgütün oluşturduğu güçbirliği çalışmalarında olmalarında rağmen İKD'liler Ankarada bir yürüyüş yaptılar. Yine aynı platform içinde yer alan İGD de, bölge mitinglerine katılmayarak bu mitingte koruyuculuk yaptı. Tabanındaki güçbirliği taleplerine rağmen TÖB-DER Genel Merkezi de ayrı baş çeken bu iki örgütten yana çıkarak çalışmaları tertekti. Böylece 27 örgüt tarafından sürdürülen güçbirliği platformundaki örgütlerin sayıları 24'e indi. Yönetimlerine belli bir siyasi görüşün yansıtıldığı bu örgütlerin çalışmaları 12'ye 5 kala terketme tavırları yeni değildir. Geçen yıl yapılan "ekonomik-demokratik haklar" miting ve yürüyüşlerine karşı da aynı tavır içine girmişlerdi.

Türkiye'de eğitim sisteminin, genel olarak sistemin tümü gibi, demokratik olmadığı, özellikle şu son on yıl içinde sık sık dile getirildi, bu konu ilerici çevrelerde tartışıldı. Eğitimin demokratik olması, onun, özünde maddi gerçeğe uygun, biçimde ulusal olması demektir.

Demokratik eğitim, doğanın, toplumun, tarihin yorumunda bilimsel, yani maddi gerçeğe uygun düşen, materyalist bir bakış açısıyla, kitlelerin eğitimini gerektirir. Ancak özünde böylesine bir eğitim gerçeğe uygun düşer, kitlelere doğrulan öğretir. Kitlelerden yana olan, onların çıkarlarına uygun düşen eğitim budur.

Yine eğitimin demokratik olması, onun, biçimde ulusal olmasını zorunlu kılar. Her halkın eğitimi, kitlelere maddi gerçeğin taşınması ve onların bununla donanması, en iyi şekilde, ulusal dil aracılığıyla mümkündür. Herhangi bir halka ulusal dilini bir eğitim aracı olarak kullanma olanağını vermeyen bir eğitim sistemi demokratik sayılmaz.

Ülkemizde, eğitim gerek öz, gerek biçim yönünden, başından beri anti-demokratik niteliktedir. Egemen sınıflar, genel olarak, eğitimin özünü gerçek bilgiye dayandırmışlardır. Kendi çıkarları için, bilimden ancak işlerine geleni almış, kitleleri bilim dışı, yanlış değer yargularıyla donatmaya, şartlandırmaya çalışmış ve bunda bir hayli başarılı olmuşlardır. Bunun yanısıra, aynı egemen sınıflar, yine kendi çıkarları için, her halkın kendi dilinde eğitim yapmasına da olanak tanımamışlardır. Gerek öz, gerek biçim yönünden Türkiye'de eğitim sistemi ırkçı-şoven ve asimilasyoncu nitelikte geniş bir uygulama göstermiştir.

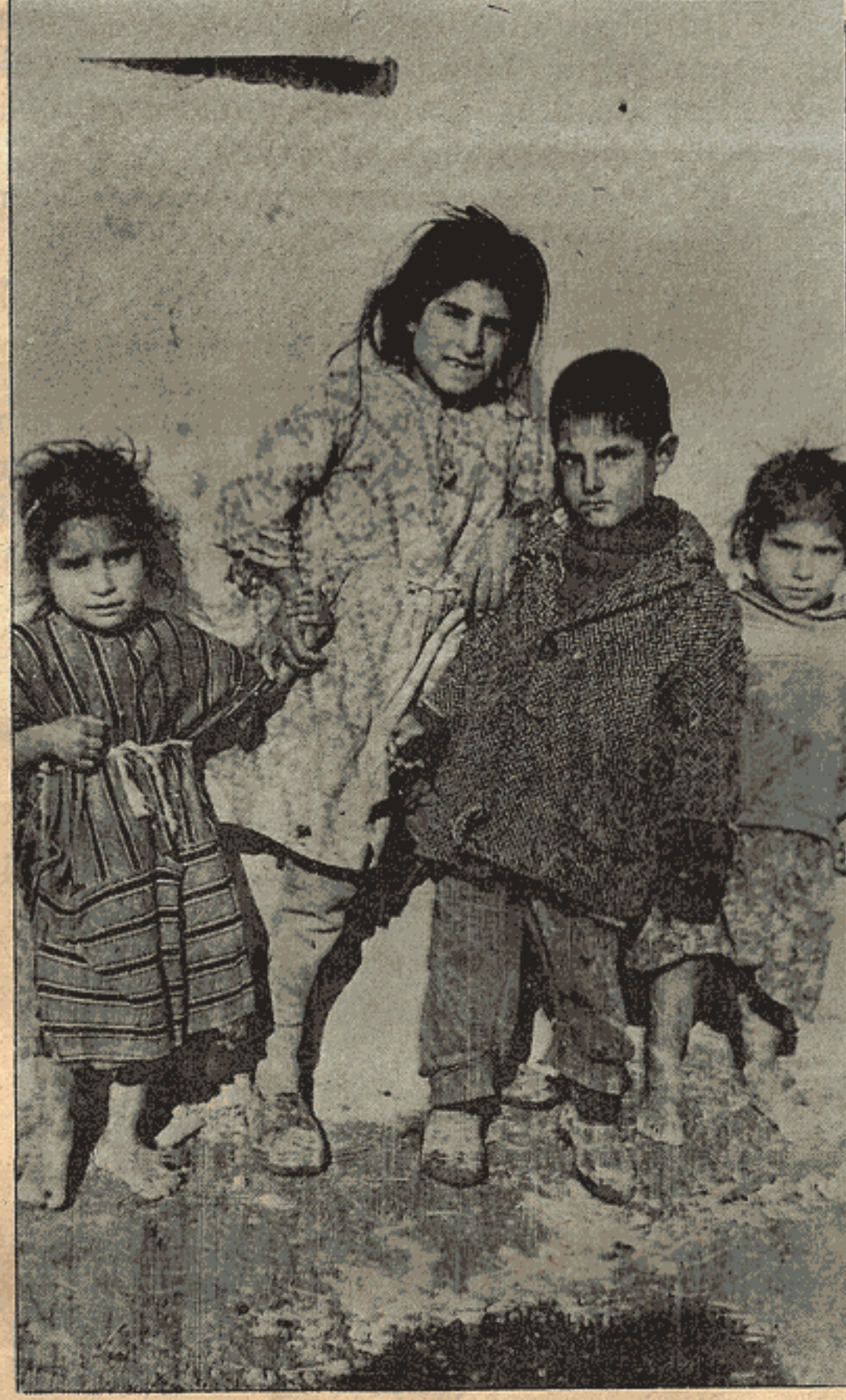
Denebilir ki, hemen tüm kapitalist toplumlarda eğitimin böyle bir niteliği vardır. Çünkü burjuvazi, tüm ülkelerde, milliyetçiliği kendi çıkarlarına bir araç olarak kullanmaya çalışır. Toplumdaki sınıf gerçeğini gizlemek, kitleleri kendi çıkarları doğrultusunda şartlandırmak, başka halkları baskı ve sömürü altında tutmak için bu yola başvurur; ırkçı tezler geliştirir, şoven duyguları kamçılar. Sömürgeciliğin ve emperyalizmin tarihi bu tür ırkçılığın canlı örnekleriyle doludur. ırkçılık, 2. Emperyalist savaş öncesinde Almanya, İtalya, Japonya gibi faşist ve militarist ülkelerde doruğuna ulaştı ve emperyalist saldırganlığın elinde güçlü bir ideolojik araç işlevi gördü. Dünya ölçüsünde faşizmin ve sömürgeciliğin yenilgisiyle birlikte ırkçı ideolojiler de büyük bir darbe yedi. Ama ırkçılık hâlâ yeryüzünden silinmiş değil. O halâ kapitalist toplumlarda varlığını sürdürüyor. Bugün Güney Afrika Birliğinde, Rodezya'da zenci halkın üzerinde beyaz azınlık ırkçılığı olarak en azgın biçimde sürdürülüyor. Amerika Birleşik Devletlerinde zenciler, Porto-Riko'lular ve kızılderi kalıntıları üzerinde en ilken biçimde uygulanıyor. ırkçı uygulamalar "demokrat" sayılan Batı Avrupa ülkelerinde de eksik olmuyor. ırkçılık, sömürünün, zulmün devam ettiği başka ülkelerde de görülüyor. Bunlardan biri de, hiç kuşkusuz, Türkiye'dir.

Türkiye'de ırkçılığın ve şovenizmin oldukça eski bir geçmişi vardır ve bu tür gerici, anti-demokratik uygulamaların bu derece kesintisiz ve yoğun biçimde sürdürüldüğü bir başka ülke göstermek güçtür. Bir zamanlar ırkçılığın başlıca merkezleri olan ülkelerde bile, ırkçılık ve şovenizm büyük darbeler yemiştir ve kitleler onu ciddiye almamaktadırlar. Oysa Türkiye'de ırkçılık ve şovenizm, 60 yıldan beri canlılığını koruyor. ırkçı-şoven uygulamalar aksamadan sürüyor. Kitleler büyük çapta bununla şartlandırılmışlardır.

Bu kısa belirmeden sonra, Türkiye'de ırkçılığın doğuşuna ve onun ülkedeki eğitim sistemine nasıl damgasını vurduğuna bakalım:

Türkiye'de ırkçılık, burjuva milliyetçiliğinin doğuşuyla birlikte boy gösterdi. Yüzyılın başında, imparatorluk dağılırken, çeşitli halklar ulusal kurtuluş hareketleriyle imparatorluktan ayrılırken, Türk milliyetçiliği de sahneye çıktı. Bu dönemde, imparatorluk içindeki çeşitli halklar gibi Türk halkında da ulusal duyguların biçimlenmesi ve bunun ulusal bir devlete yönelmesi doğaldır. Ancak uluslaşma

TÜRKİYE'DE IRKÇI ŞOVENİZMİN DEMOKRATİK

Çoğu okula gidemiyor, gidebilenlerde öğrenim yapılan dili bilmiyorlar...

hareketinin maddi tabanının zayıf olduğu bu dönemde, bu milliyetçilik, Doğu'ya açılmak isteyen Alman emperyalizminin itmesiyle, "turancılık" biçiminde bir ütopyaya dönüştü. Orta Asya'yı "kurtarmaya" ve tüm Türkleri birleştirmeye yönelik bu ütopya 1 Emperyalist savaş sırasında iflas etti. Bu kez Türk milliyetçiliği, "Misakı Milli" sınırları içinde bir ulusal devlet ve "tek bir ulus" yaratma çabasına dönüştü. Ama Turancılık, yıkıma uğrasa da tümünden silinmedi. Egemen sınıflar onu alttan alta sürdürmekten, canlandırmaktan geri kalmadılar. Günümüzde pohpohlanan turancı eğilim, artık bir imparatorluk kurmak için değil, anti sosyalist amaçlarla kullanılmaktadır. Emperyalistler ve onların işbirlikçileri, çoktan beri sosyalist ve özgür bir toplum kurmuş olan Orta Asya Türkleri adına yürüttükleri bu propagandalarla Türkiye'de halk kitlelerini aldatmayı, ve sosyalist sistemi karalamayı amaçlıyorlar.

ırkçı niteliği salt "turancı" eğilime yüklemek elbette mümkün değildir. Türkiye'de milliyetçilik, Cumhuriyet'in kuruluşunun hemen ertesinden kazandığı yeni biçimiyle de, burjuvazinin elinde ırkçı-şoven amaçlar için yoğun bir biçimde kullanıldı. Burjuvazi bunu başlıca iki amaçla yaptı.

Bir kez, işçi sınıfı ve diğer emekçi halk kitlelerini baskı altında tutmak ve daha kolay sömürmek için. Yeni yeni palazlanan ve devletin tüm olanaklarını bu amaçla seferber eden burjuvazi, sınıf mücadelesini önlemek için işçi sınıfı ideolojisinin kitleler arasında yayılmasını önlemek durumundaydı. Burjuva iktidarı, Kurtuluş savaşının yarattığı ulusal duyguları daha da kamçılayarak, burjuva milliyetçiliğini tüm halkın ideolojisi olarak kitlelere sundu; tüm devlet olanaklarını bu iş

çin seferber etti.

Diğer yandan, Anadolu'nun etnik yapısı büyük bir çeşitlilik gösteriyordu. Anadolu'da bin yıllar, yüzyıllar boyu çeşitli halklar, milliyetler yanyana yaşamışlardı. Cumhuriyet öncesinde Ermeniler, Kurtuluş savaşı sırasında da, İstanbul dışında Rumlar ezilmişler ve Anadolu'yu terketmek zorunda kalmışlardı. Ama hâlâ da Anadolu'nun nüfus yapısı ulusal bir birlik göstermekten çok uzaktı. Laz, Çerkez ve Güneyde Araplar'ın yanı sıra, özellikle Doğu ve Güneydoğu'da çoğunluk, İç Anadolu'da da önemli bir varlık olarak Kürt Halkı yaşamaktaydı. Bu nesnel durum, iktidardaki Türk burjuvazisini, ulusal baskı ve asimilasyon uygulamasına hızla itti. Kurtuluş savaşı tüm bu halkların ortak çabasıyla verildiği halde, burjuvazi, halklar arasında demokratik bir birliğe ve ulusal sorunun demokratik bir çözümüne yanaşmadı; zor ve eritme yöntemlerini seçti. Bu yöntemler, kaçınılmaz olarak tepkiler doğurdu. 1925 yılından itibaren başgösteren pek çok Kürt ayaklanması kan ve terörle ezildi. Bu çatışmalar burjuvaziyi daha da şoven bir milliyetçiliğe, ırkçılığa itti.

Aynı nedenler, yani bir yandan işçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin sınıf mücadelelerini önleme, burjuvazinin kitleleri kendi çıkarlarına göre şartlandırma, ve kullanma çabası, diğer yandan ülkede canlılığını koruyan ulusal sorun bugün de Türkiye'de ırkçılığın, şovenizmin başlıca nedenidir.

Cumhuriyetin başından itibaren, tüm eğitim kurumları, eğitim sistemi ırkçı şoven bir karaktere büründü.

Dünyanın hemen her yerinde, burjuvazi ulusal bencilliği körükler, başka ulusları düşman gösterir ve kitleleri savaşçı bir ruhla eğitir, kendi soyunu yüceltir, başkalarını küçümser. Türkiye'de bunlar fazlasıyla yapıldı ve yapılıyor.

Burjuvazinin gerek duyduğu bilim dışı, zorlama uydurma tezleri daha da sistemli bir biçimde ortaya koymak için kurumlar oluşturuldu. 1931 yılında oluşturulan Türk Tarih Kurumu, tarihi gerçekleri alt-üst ederek, ırkçılığın, akıl almaz örneklerini verdi. Üstün ulus tezleri geliştirdi. Bu arada Avrupa'dan ölçü aletleri getirtilerek kafatasları ölçümüne girişildi, kan grubu tespitleri yapıldı. Afet İnan'ın bu konuda yazdıklarına bakın:

"1931'de kurulan Türk Tarih Kurumu'nun büyük ve geniş çalışma esaslarından biri e, tezini irki karaktere bağlamaktır..."

"O, irki karakterlere çok ehemmiyet verirdi. Bunun için getirttiği antropometri ölçü aletleriyle tecrübeler yapılıyordu..."

"1937 ilkbaharında, ilk tecrübeleri Ankara ve civarında 200 kadın üzerinde yaptım.

"Antropometri tatbikatı, 19 Haziran 1937'den 31 ilkkânun 1937 tarihine kadar sürmüştür..."

"Bu işin ilerlemesi için, o zaman Başvekil bulunan Celal Bayar, Atatürk'ün emri üzerine İstatistik Umum Müdürlüğü'ne icap eden yardımı hükümetçe yapmıştır."

Türk Tarih Kurumu'nun geliştirdiği Türk Tarih tezine göre, Türk soyun en üstün soy olarak nitelenmekte ve nerdeyse tüm ulusların kaynağı bu soya bağlanmakta idi. Okul tarih kitaplarının başına konan "Göç Yolları Haritası" bu bakımdan ilginçtir. Bu haritada, Orta Asya'dan çıkan oklar dünyanın dört bir yanına dağılmakta, Afrika ve Amerika'da bundan nasibini almaktadır.

Diğer yandan, Türk Dil Kurumu ise,

DE EĞİTİMİN KARAKTERİ VE TİK EĞİTİM

bilim adına güdümlü bir başka tezi "Güneş Dil Teorisi"ni geliştirdi. Buna göre Türkçe dünyanın en üstün "güneş dili" idi ve diğer diller bundan kaynaklanmaktaydılar. Bu kurum yaptığı bu türden "bilimsel" işler arasında örneğin Kızıldereli dilindeki Türkçe kelimelerin sayımını, söz ve ses lastikliliğini de ihmal etmemiştir.

Bu tür bilim dışı çabalar, kaçınılmaz olarak, daha doğrusu bilinçli olarak başka ulusların, halkların, dillerin küçümsemesine hor görülmesine varyordu. Tarih kitaplarına bakmak bunun için yeter. Buna göre Türk oyu eşsizdir, kahramandır. Türk kumandanlar ülkeler fethederken, yakıp yıkarırken, büyük ve şeref verici işler yapmışlardır. Başkalarının hayatı, özgürlüğü önemli değildir. Başkaları düşmandırlar ve onları ezmek gerekir.

Açıktır ki, bu eğitim yöntemiyle ancak bozkurt beslemeler tipinden aldatılmış insanlar yetiştirilebilir. Bu ırkçı eğitim emekçi Türk halkının yararına değildir. İşçiler, emekçiler, hangi ulustan olurlarsa olsunlar çıkarları birdir, birbirlerinin kardeşidirler. Sömürerler ve zorbalara ise hangi soydan olurlarsa olsun hem kendi halklarının, hem başka halkların düşmanlarıdır. Bu ırkçı, şoven görüşler bilimsel bakımdan da yanlıştır ve tarihi gerçeklere uygun düşmeyen yalanlardır.

1945 tarihli İlkokul Programının başlangıç kısmında, "İlk okulun eğitim ve öğretim ilkeleri" kısmında yazılanlar bu bakımdan son derece ilginçtir. Burada "ilkokul milli bir eğitim kurumudur" başlığı altında şu türden şeyler yazılıyor:

"Okulda her derse milli ereklere ulaştırarak birer vasıta olarak bakılmalıdır. Tarih, Yurttaşlık Bilgisi, Türkçe, Coğrafya, Aritmetik Resim-İş, Beden Eğitimi, Müzik, Hayat Bilgisi ve Tabiat Bilgisi derslerini verirken öğretmenin en çok dikkat edeceği nokta Türk milletine, Türk yurduna ve milli meselelere ait bilgiler üzerinde durmak... Meselâ Tarih dersinde öğretmenin vazifesi birtakım bilgileri sadece öğretmekten ibaret değil, tarihin eski zamanlarından beri Türk milletinin hakim yaşadığını, başka milletlere kültürünü yayarak onlara hayatın her yönünde güzel örnekler verdiğini, onlara daha mesut ve daha rahat yaşama yollarını öğrettiğini, Türk milletinin dünyanın dört tarafında kurduğu yüksek uygarlık hayatını vücuda getirmek için ne kadar fedakârlıklara göğüs gerdiğini canlı misallerle göstermektedir..."

Bu programda, aritmetik dersinin de "türk millî faaliyetler" için araç olarak kullanılmasını önerilmektedir.

1968 tarihinde çıkarılan İlkokul Programında da aynı "millî" hedefler vurgulanıyor ve öğrencinin "Kişisel Teşebbüse" değer verecek şekilde yetiştirilmesi isteniyor..

MC döneminde alelacele çıkarılan ders kitaplarında bu şovenizm ve ırkçılık daha da hızlandırılmıştır. Bozkurt resimleri kitapları süslemekte, ergenekon masalları daha da fütursuzca, genç beyinlere bir gerçek gibi sunulmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılan, desteklenen pek çok yayında, örneğin çocuklar için çıkarılan "Yavru Kurt" dergisinde, insanlarımız, daha çocuk yaşta ırkçı motiflerle, şovenizmle, başka halklara karşı saldırgan duygularla şartlandırılmaktadır. Bütün bunlardan amaç gençliği ve insanlarımızı toplumsal sorunlardan ülke gerçeklerinden uzaklaştırmak; onları, emekçi

Eğitimsizlik Kürdistan'lı çocukların geleceği olmayacak....

kitlelerin özgür ve insanca bir yaşam uğrunda sömürü ve zulme karşı yürüttükleri demokratik, devrimci mücadeleden alıkoymak; burjuvazinin emrinde, gerici, saldırgan faşist beslemeler yetiştirmektir.

Eğitim sisteminin ırkçı-şoven, asimilasyoncu karakteri, diğer halklar üzerindeki uygulamayla açık olarak kendini gösteriyor. Anadili Türkçe olmayan halklar, başından beri kendi dilleriyle eğitim yapma hakkından yoksun bırakılmışlardır. Bu alanda demokratik bir çözüm getirilmediği gibi, bu halkların kendi dillerinde yayın yapmalarına, kendi kültürlerini yaşatmalarına ve geliştirmelerine de olanak tanınmamıştır. Özellikle Doğu ve Güneydoğu bölgesinde yani Kürdistan'da nüfusun çoğunluğunu oluşturan Kürt halkı üzerindeki ırkçı ve asimilasyoncu uygulamalar herkesin bildiği bir şeydir.

Her halkın kendi dilinde eğitim yapabilmesi demokratik kuralı, zulme, baskıya karşı demokratik bir ilke olduğu gibi, eşyanın tabiatına da uygun düşer. Zira dil bir halkın ekonomik ve sosyal yaşamında önemli yer tutar. Dil, bilgi ve tecrübenin bir ulaşım aracıdır. İnsanlar en iyi şekilde kendi anadilleri aracılığıyla bilgi edinir, düşünce ve dileklerini ulaştırırlar.

Anadili Türkçe olmayan milyonlarca insanın, kendi anadillerini kullanma hakkından yoksun bırakılması, Türkçe eğitim ve öğrenime zorlanması bu insanların bilgi edinme ve genel olarak eğitim olanağını büyük ölçüde zaafa uğratar. Örneğin anadili Kürtçe olan ve okula başladığında Türkçe'yi ya hiç ya da meramını anlatacak kadar bilmeyen milyonlarca Kürt çocuğu ilkokulda, orta öğrenimde, hatta üniversitede, anadili

Türkçe olanlarla eşit derecede başarılı olmazlar.

6-7 yaşlarında okula başlayan çocukların kelime hazineleri genellikle 200-2500 arasında hesaplanır. Türkçe bilmeyen çocuklar için, okula başladığında bu hazinenin Türkçe bakımından sıfır ya da ona yakın olduğu düşünülürse, durum daha iyi anlaşılabilir. Çocuk öncelikle Türkçe öğrenmek zorundadır. Dinlediğini ve okuduğunu -üstün körü de olsa- anlamasına yetecek kadar Türkçe öğrenmek için birkaç yılın, belki de tüm ilkokul süresinin geçmesi gerekir. Ama programlarda bu durum da hiç gözönüne alınmamıştır. Çocuk daha okula başladığı günden itibaren, anadili Türkçe olan bir çocuk gibi eğitime tabi tutulur. Salt bu dile, öğrenim sürecinde Kürt çocukları ve anadilleri Türkçe olmayan diğer halkların çocuklarının içinde buldukları eşitsiz durumu göstermeye yeter.

Çocuklar kısa sürede Türkçe öğrenmeye zorlanır, kimi zaman dövülür, horlanırlar. Bu da öğrenimi, daha baştan, onlar için sevimsiz bir hale getirir.

Zaten şoven burjuvazi için amaç da halkın ve çocukların eğitimi değildir. Onun Kürt halkı açısından eğitim politikasının temelini asimilasyon, yani eritme-özümleme çabası oluşturmaktadır.

Kürt halkının ulusal dili ve kültürü üzerindeki tüm baskı ve yasaklamalar fayda vermeyince, asimilasyona yönelik başka tedbirler alındı. 1960'tan sonra bu bölgede bir dizi yatılı bölge okulu açıldı. Bu okulların açılışına gerekçe olarak, bölgede yerleşim birimlerinin dağınıklığı, bu nedenle okul yapmanın güçlüğü ileri sürülmektedir. Oysa asıl amacın, çocukları küçük yaşta ailelerinden kopararak anadillerini unutturmak ve onları burjuvazinin şoven ırkçı dünya görüşüyle eğitip şartlandırmak olduğuna kuşku yoktur. Nitekim ülkedeki 55 kadar yatılı bölge okulunun 48'i bu bölgededir. Geriye kalan 7'si ise diğer bölgelerde kültür bakımından benzer özellikler gösteren yörelere yapılmıştır.

Ancak tüm bu ırkçı şoven propagandalar ve Kürt halkını zorla, baskıyla asimile etme çabaları sonuç vermedi. Doğu'da okulların duvarlarına, dersliklere asılan "bir Türk Dünyaya Bedeldir" "Ne Mutlu Türküm Diyene" cinsinden sloganlar ve bütün bu baskılar yasaklarla istenen hedefe ulaşamadı. Kürt halkı son yıllarda hızlı bir uyanış sürecine girmiştir, baskıya, eşitsizliğe karşı tepki göstermektedir. Egemen sınıfların bu politikası bizzat Türk devrimcileri ve demokratlarının saflarında da iflas etmiştir. Devrimci güçler ve gerçekten ilerici aydınlar bu çağ dışı baskı politikasını benimsemiyor, ona karşı çıkıyorlar.

Kürt halkının ve Türkiye'de yaşayan diğer sayıca küçük başka halkların dil ve kültürleri üzerindeki bu baskı, hiç kuşkusuz, Tüm Türkiye emekçilerinin çıkarlarına ters düşmektedir. Egemen sınıfların kendi çıkarları için yürüttükleri bu politika emekçilere zarar veriyor. Burjuvazi, emekçi Türk halkına da bu politikasını benimsetmeye çalışıyor, emekçileri karşı karşıya getirmek istiyor. Oysa emekçilerin çıkarları birdir ve onların her türlü sömürüye, zulme karşı mücadeleleri de ortakır.

Türkiye'de her halkın kendi anadilini özgürce kullanması, kendi anadilinde eğitim yapması, emekçi Türk halkına hiç bir zarar vermez. Önemli olan eğitimin özüdür. Emekçi kitlelerin çıkarına olan eğitimin öz olarak demokratik olması, gerçeği işlemesi, emekçi halkın isteklerine, çıkarlarına uygun düşmesidir. Bunun için de eğitim Burjuva ve feodal nitelikteki tüm gerici unsurlardan temizlenmelidir. İşçi sınıfına ve diğer emekçi halk yığınlarına yabancı her türlü ırkçı, şoven, bilim dışı, yalana dayalı öğeler eğitimden temizlenmelidir.

Öz bakımından gerçekçi, maddi yaşama uygun düşen ve biçim bakımından ulusal eğitimin, yani gerçek anlamda demokratik eğitimin en iyi örnekleri sosyalist ülkelerde görülmektedir. Bu demokratik çözüm halkları karşı karşıya getirmez, tam tersine onların birliğini, kardeşliğini güçlendirir.

GENÇLİĞİN MÜCADELESİ VE DÜNYA GENÇLİK GÜNÜ

Günümüzde 100 milyondan fazla genci biraraya getiren Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, 10 Kasım 1945 yılında kuruldu. O günden bu yana da 10 Kasım günü, dünya gençlik günü olarak kutlanmaktadır. Dünya Devrimci Gençlik Federasyonu 100'ü aşkın ülkenin gençlik örgütlerini birleştiriyor. Türkiye'de kurulan gençlik örgütlerinin ise bu güne kadar DDGF ile bağ kurmalarına ola-

Ankara Devrimci Halk Kültür Derneği ve
Sosyalist Gençlik Birliği de,

Dünya Gençlik Günü'nü Ankara'da kutladılar

anti emperyalist doğrultuda gençlik hareketinin hızla geliştiği görüldü. Ancak, bu gelişmede önemli payı bulunan işçi sınıfının politik hareketi, gençliği gereği gibi eğitecek, yönlendirecek kadar güçlü değildir. Kendi-

rimci, demokrat bir doğrultu kazanmasını engelliyor. Diğer yandan umut verici gelişmeler de var. Kitlelerden kopuk, kendi başına, sertüvenci, bireysel teröre yönelik eyilimlerin başarı şansı olmadığı deneylerle de

DHKD'nin korusu, Devrimci marşlar ve türkülerle geceye renk kattı.

nak verilmemiştir.

Dünya Devrimci Gençlik Federasyonu, yalnız sosyalist gençliği değil, anti emperyalist, demokrat olan, barış ve özgürlükten yana olan tüm ilerici-demokratik gençliği biraraya getiriyor. Çeşitli ülkelerde demokratik gençlik örgütleri, gençliğin en geniş kesimlerini ilerici bir doğrultuda biraraya getirmeye büyük özen gösteriyorlar.

Çağımızda gençliğin ve bu arada öğrenci gençliğin etkinliği oldukça artmıştır. Sosyalist ülkelerde gençlik, toplumun yeniden örgütlenmesine, sosyalizmin kuruluşuna etkin biçimde katılıyor. Kapitalist ülkelerde ise, gençliğin önemli bir bölümü kapitalizmin kötülüklerine, zulüm ve sömürüye tepki gösteriyor; adil ve özgür bir toplum için mücadele ediyor. Henüz sömürge ve bağımlı bir durumda ulusların gençliği, ulusal kurtuluş mücadelelerinde önemli roller oynuyorlar.

Gençlik kitlesindeki enerjinin, ataklığın, fedekârlığın toplumun ileriye doğru gelişiminde büyük önem taşıdığı kuşkusuzdur. Ancak bunun için, gençliğin mücadelesi, diğer emekçi kitlelerin mücadelesiyle uyumlu biçimde, doğru yönde kanaliz edilmiş olmalıdır. Kitlelerden kopuk, aceleci, sabırsız, kendi başına eylemler, gençliğin enerjisinin heder edilmesine yol açar ve beklenen yararı sağlamaz.

Ülkemizde 1960 sonrasında sosyalist dünya görüşünün gençlik kesiminde yayılmasıyla,

si de önemli zaafı taşıyordu. Bu nedenle, yanlış eğilimler gençlik kesiminde kolayca boy verdi. Gençlik hareketi kitlelerden kopuk, aceleci eylemlere, küçük burjuva devrimciliğine yöneldi.

Günümüzde de bu tür yanlış eğilimler görülmüyor. Gençliğin güçlü bir birliği sağlanmış değil. Bu da başlıca sosyalist hareketteki dağınıklardan ve sapmalardan kaynaklanıyor. Bir yandan sosyal şoven, oportünist sağ sapma, diğer yanda özellikle karşı devrimciliğin hizmetine giren maoculuk, gençlik kitlesinin birliğini, tutarlı dev-

anlaşıldı. Emekçi halk yığınları gereği gibi bilinçlendirilip örgütlenmeden, işçi sınıfının öncü partisi oluşturulmadan kitlelerin zafere götürülemediği günümüzde gençlik saflarında da giderek daha iyi kavranıyor.

Bu olumlu gelişmelerden biri Kürdistan gençliğinin saflarında görülmüyor. Kürt gençliği, özellikle 12 marttan sonra, gerek genel olarak dünya ve bölge sorunlarına, gerek Kürt halkının ulusal ve sosyal kurtuluş sorunlarına bilimsel bir açıdan bakmaya başladı. Geçen dönemlerdeki bulanıklık, karmaşa giderek ortadan kalkmak-

Ozan Gani Cansever'in Kürtçe ve Türkçe okuduğu parçalar ilgiyle izlendi...

ta. Ağa ve şeyh takımının, gerici unsurların tutucu, gerici ideolojileri saflardan temizleniyor. Kürt gençliği düşmanın, Kürdistan'ı sömürgeye çeviren, Kürt halkına zulüm uygulayan yerel gericilerle birlikte emperyalizm olduğunu artık kavramıştır. Halkımızın kurtuluşunun emperyalizme, sömürgecilğe ve Kürt feodal gericilerine karşı kararlı bir mücadele ile mümkün olduğunu bilmektedir. Diğer yandan gençlik, bunun emekçi halk yığınları içinde kararlı biçimde çalışmak, işçi ve köylülerin bilinçlenmesine, örgütlenmesine yardımcı olmak başarıya ulaşmaz. Kendi küçük derneklerinin çerçevesine gömülen aydınlar, gençler iyi devrimci olamazlar. Devrimci mücadele ancak, onu zafere ulaştıracak geniş yığınlarla bağ kurduğu, onlar tarafından sahip çıktığı zaman kan ve güç kazanır. Kısacası başarının sırrı, bireysel, dar çerçeveli yığıllık gösterilerinde değil, geniş halk yığınlarını politize edilmesinde, örgütlenmesindedir. Bunun için sabırla, yığıllıkla, kararlı biçimde çalışmak gerekir.

DHKD VE SGB GENÇLİK GÜNÜNÜ BİRLİKTE KUTLADILAR

Ankara Devrimci Halk Kültür Derneği ve Sosyalist Gençlik Birliği, Dünya Gençlik Günü'nü, Ankara'da Çağdaş Sahne'de düzenledikleri gece ile birlikte kutladılar. 13 Kasım pazar günü düzenlenen geceye, salonu hınca hınç dolduran bir seyirci kitlesi katıldı.

Salon, her iki gençlik örgütünün hazırlanmış oldukları "kurtuluşumuz sosyalizm", "halklara özgürlük", "kahrolsun sömürgecilik." gibi sloganları taşıyan pankartlarla süslenmişti. Gecenin açılışında Ankara Devrimci Halk Kültür Derneği Başkanı Hızım Kılıç ile Sosyalist Gençlik Birliği Başkanı Mete Atpar, gençlik gününün önemini belirten birer konuşma yaptılar.

Ulusal gıysiler içindeki DHKD korusu devrimci marşlar ve türküler sundu. Özellikle, Kürtçe olarak söylenen Enternasyonal, hem varılmış bir noktayı, hem de uluslararası dayanışmayı simgeliyordu.

Gecede Gani Cansever'in Türkçe ve Kürtçe olarak sunduğu halk türkülerini dinleyicilerin büyük ilgisini topladı. Sosyalist Gençlik Birliği Korusu devrimci marş ve türküler okudu ve yine SGB tarafından, Hitler faşizmini teşhir eden bir perdelik oyun sergilendi. İstanbul DHKD'nden Berivan Kürtçe türküler söyledi. Bitlis folklor ekibi ise, Kürt ulusal gıysileri içinde ve davul-zurna eşliğinde halk oyunları sundu.

Gecede, çeşitli devrimci ve demokratik örgütlerden, kişilerden gelen mesajlar okundu. DHKD ve SGB'nin ortaklaşa düzenledikleri kutlama gecesi, değişik halklardan gençliğin dayanışması, birliği bakımından başarılı, örnek bir eylemdi.

RÊVAÇUNA GELLÊ KURD Ê PÊŞKETİ XEWA KÊ DIREVINE?

Ruberé dinéda zordest û koledara gellek sed salan gellên bin dest bin zilméda belengaz, paramay u çavgirtî hiştin. Ne dixwastin ki ewana hişyarbin. Livandineka heri pîçuk zor dest xiç dîkîr û ewana bî xezara merîvê bê suç, bê gune dikuştî, malê wan véran dikirin, zar zêç*ê wan lî derva ber-duwara dihiştî. Ew zordestana nola duh iroji jî hişyarbuna gellên bin dest gelleki ditirsîn. Ji be vé yekéji nela awreki reş liber pêşvacun û hişyarbunê disenin.

Çi heyeku ev tîrsa van xun mîja duh ça nehate seri ireji yê nece seri. Tu tîşteke tuneke pêşvacunê bîde seknandinê. Tu kesek nîkare bêje ki zordestiyê xeta xetayê yê lî piya bîmine. Tu hêzek tune ki pêyas xillasiya gellên bîndest bisekine. Hé gelsed sala berê zanêki Greka getîbu ki "Bê imkane, ava redacuy nay kilitkirinê". Wî şagîji, iroji u subeyji imkana kilitkirina ava redacuyi ça tunebe usaji imkana hebuna zordestiyêji xeta xetayî tune. Eyane ku piştî şereje oktêbra mezîm ximé zordestiyê hejya û lî herderê dinyay ala azadiyê bilîndbu.

Xeya wî şagî zordesta tu ne dianin birya xwa ku yê rejeki ber bayê azadiyê bîkevîn. Xunmîje tu cara bawer nedîkîrin ku gellên bîndest jî yê rejeki seri rakî û mafê xwa bîxwazin! Ewana bîxw bawerbin û ximé bawerîya wanajî bî zilméva hatîbu perwedekirinê. Ewana bî sedsalan gellen bîndest xeya hestuyêwana mîjyabun, axa wan û heri hebuna wana bin ard û ser ard şelandîbun. Ewana bî hebuna gellên bîndestv gelleki dewlemend bîbun û bî dewlemendiya xwava ser gellên bin dest zulumkari û xun xwari ava kirîbun. Ewana hew dîzanîbu ku ev yeka yê xeta xetayê here seri. Gelbîn desttu cari nîkarîn jî xewê rabin! Lê bawerî û zanyariya wana rast derneket. Bayê azadiye ruberê dinyay girt. Ala azadiyê bî xuna gellên bîndestva sor bu û bî bu. Reşîk, zerîk, sipî û qemer, her kéku hebe lî ber zilmé û koledariyê seri rakîrîn Istîranê azadiyê xeftî xeta xeftêyî dî zîmanê her kesîdabu. Edî ne mîtralyez û bembê koledara, ne firênde wan yanî hêzêd wanê bî pera nîkarîbun pêşvacuna gellên bîndest bigirtana... Bî milyona pêlên xert jin, zar û kalan himbe zilmé şerkari dikîrîn. Ewana nedîxwastîn ku kole bîminin. Bî bawerîke mexkem berb azadiyê pêşva dîçun.

Edî rêya xillasiyê hatîbu ditîné. Her gellek bî civat û şer dikare pêka koledara bine û xwa xillas bîke. Bî vi kari gellek gellên bin dest beri koledar û zordesta dan û gel û welatên xwa jî bin lîngen derxwîstîn.

Koledar û zordestan gelleki dereng bî vé rastiyê xîsyân û nexastî nexastî bawerîya xwa lê anîn. Bêlê, azadî û wekhevi heqê hemu gellayê û jî be azadî û wekheviyê her gellê bin dest bî bawerîka kur û mexkem dixwaze xuna xwa roke... Tû gellek ber koledara seri xar nekar... Gaziya azadiye xemu kesên gellên bîndest rakîrîbu piya. Zordest û koledar xwastîn ku evî agirî bî damîrînin. Lê tu çare ne ditî. Agir ne tamîrî û bere bere gur bu... Îre koledarî û zordestî hé lî ruberê dunê nekîşyaye. Lê şerê azadiyêji her kuçê

dinêda xwa daha fire û bilînd nişan dîde. Koledar û zordest heri hebuna xwava himberî şerê azadiyê disenin. Lê her roja hati rêvaçuna şerê azadiya gellên bîndest p*êştî dîbe. Lî Asyay, Afriqay, Emîrkane Latîni, Rejhîlata navîn û lî ciyê dinêna Koledar û zordest dîpelçîqîn. Bere bere xîkmé zordest û koledara lî gelle ciyê radîbe.

Gellê Kurd jî dî rojhîlata navînda gelleki bîndeste. Zordest û koledar gellek sed salî seri rakîrîna gellê Kurd bî xunêva pelçîqandin! Lê çî heye ku Gellê Kurd tu cari serê xwa ber koledara xar nekîr. Netka Kurda her car bilîndma!... Îre jî duh daha xurt û bî xim şerê Kurdayê azadiyê xwî rojhîlata navînda nişandîde. Himberî vi şeri sermîyandar, axa û dehqanê Tîrk, Kurd, Fars û Erebb tevayî disenin. Ewana jî rêvaçuna gellê Kurd û jî şerê azadiya wana bî tevayî ditîrsîn. Xewa wana direve. Ew dîzanînkî tekeşîna azadiya Kurda kîngêku gîhişte seri, êdî ewana nîkarîn dewlemendbîn. Jî boy vîyajî bî h*ers û tîrs ewana lî ser gellê Kurd zilmé giran dikî. Lî Kurdistana Îranê, Îraqê, Suriyêda zîndanada bî sedan û xezaran şereşgêrên ku da hene. Her wekî asajî lî Kurdistana Tîrkîyêda jî (Kurdistana Navîn) Zîlma burjuvaziyê lî ser şereşgêr, rewşenbîr, zana, xanda û nîvîskarên Kurda herbere mezîm û fireh dîbe. Ewana şereşgêrên Kurda davêjin zîdana, bî dîzi gulle dikî, îşkence lédîkî. Lê tu cari nîkarîn fîkrandîna û agirê azariyê jî dîl û méjîyêd şereşgera derxî, Heybere bawerîya şereşgera daha mexkem dîbe, ewana daha bî bîryar rêya azadiyêda pêştî dîçîn. Sermîyandar, û axaşên Tîrk û Kurd bî tevayî hemberî tekojîna azadiya Kurda disenin. Ewana dîzanînkî ku hebuna wan yeke. Şereşgêrê jî dîzanînkî ku tekeşîna azadiya Kurda bî tekeşîna karkêr, cetkar û kedkarên Kurd jî dîzanînkî ku tekeşîna azadiya kedkarên Tîrkava tevayî daha û bî hêz dikare bîghîje armanca xwa. Jî be vé yekéji ewana her tîm dînav rêvaçuna demeqratî û sosyalistiyêda ciyê xwa hîldîbîn, bî karkêr, cetkar û kedkarava tevayî dixwazînkî Tîrkîyeka aza avakî. Himberî tekeşîna gellê Kurd tîrsa sermîyandar û axayên Tîrk û Kurd tîşteki ecêb nîne. Tîştê ecêb ewe ku hînekê ku xwa Marxist-Leninîst dixesîbînkî û dibêjînkî ku em xwîdanê harekete karkêrên Tîrkane ewana himberî tekeşîna gellên Kurd disenin u jî vi tekeşînkî ditîrsîn. Ev tekeşîna xewa direvine Ev tîrsa jî ku té? Marksîz û Leninîst tenê pêşva çuyê karkêr û catkara nînin. Ewana tenê xillasiya karkêr û cetkara naxazînkî, bîvîva tevayî ewana xillasiya gellên bîndest jî dixazînkî jî bey vîyajî tekeşînkî dîdî. Em dînhêrînkî ku lî Tîrkîyay ev yeka hé baş nehateyê hînbunê. Hé millîyetçîtiya Tîrkîtiyê jî gellek seriya derneketîye. Hé gellek kesên jîxwa razi hişyarbuna Kurda xezîm nakî. Ewana tîcarî naxzînkî qebul bîkînkî ku Kurdjî gellekînkî yê dînav wandajî sosyalîst, welatxîz, pêşkeftî, û şofeşger çebîn. Ew hewdîzanînkî sosyalîstî tenê layîqî Tîrkaye Îdeolojiya sermîyandari û şovenîstîya Tîrkîti ewana usa hîldana bînkî xîkméxwa ku ewana tîcarî sosyalîstîya devayî xwa qebul nakî. Sosyalîstîya kesî qebul nakînkî lê

tekoşîna gellê Kurd jî nadînkî! Serdajî şereşgêrê Kurda îxbar dikînkî. Çevêxwa jî polezê tîrkara dîqîrpînkî û dixazînkî ewana ser sosyalîstê Kurda bînkî bajon. Lê bîra deste dujman baş bîzînkî ne zîlma zordest û koledara û neji vîr û bîg denên sosyal şovena nîkare rêya azadiya gellê Kurd bî bîre. Tekoşîna gellê Kurd ye her bere daha bî xim û bî bîryan yê bî cotkar, kedkar û karkêrên tîrkava tevayî dî rêyaxwada pêşve dîçe. Bîra xewa sermîyandar û axayê Kurd û Tîrka û sosyal Şovena bîrave. Lê bîra her bîjî tîfaqa Karkêr û cotkarê Tîrka û gellê Kurd....

isveç Barış Komitesi Türkiye'deki faşist terörü kınadı

İsveç Barış Komitesi, Türkiye'deki faşist terör ve cinayetlerle Kürt halkı üstündeki baskıları ve Kıbrıs'taki durumu konu edinen bir bildiriyi Mayıs ayında Varşova'da yapılan Dünya Barış Konseyi'ne gönderdi. Bu bildiri İsveç Komünist İşçi Partisi'nin yayın organı ve İsveç'in en eski işçi gazetesi olan Norrskensflamman gazetesinde, 23 Mayıs 1977 tarihinde yayımlandı.

Bildiride şöyle deniyor:

"Türkiye, Cumhuriyeti kuruluşundan bu yana en karanlık günlerini yaşıyor. Faşist tehlike ülkenin parlamenter politik sistemini tehdit ediyor. Demokratik, sendikal, politik hak ve özgürlükler sürekli tehlikede. Faşistler CIA, iç ve dış gerici sermaye çevrelerince yönetilmektedir. Her gün işçiler, öğrenciler, öğretmenler, gazeteciler ve entellektüeller öldürülmektedir. Üniversiteler ve okullar faşist katillerin ve polislerin işgali altındadır. 1976 yılında 100'ü aşkın anti-faşist öldürüldü. 1977 yılının ilk üç ayında ise öldürülenlerin sayısı 30'u aştı.

"Milliyetçi Cephe" ilgisizliği içinde bulunduğu bunalımdan başka yana çekmek için silahlanma ve savaş kışkırtıcılığı yapıyor."

Bildiride, Birleşmiş Milletler'in kararına rağmen askeri birliklerin Kıbrıs'ın kuzeyinden çekilmediğine ve bunun bölgede gerginliğin artmasına yol açtığına değinilerek Kürt halkı üstündeki baskıya ilişkin olarak da şöyle deniyor:

"Bugün Türkiye'de yaklaşık olarak 8 milyon Kürt yaşıyor. Kürtler her zaman Türkiye hükümetleri tarafından baskıya maruz kalmışlardır. Bu baskı 1976-77 yılında daha da artmıştır. Özel olarak yetiştirilmiş komandolar hiçbir hak ve özgürlüğü olmayan Kürt halkı üzerinde işkence ve terör estirmektedirler.

Barış Komitesi'nin bildirisi şöyle bitiyor:

1. Faşist terör ve politik cinayetler derhal durdurulsun. Faşist 141-142 kaldırılın.

2. Birleşmiş Milletler kararına uygun olarak Türk Silahlı Kuvvetleri Kıbrıs'tan çekilip ülkenin bağımsızlığına saygı gösterilsin.

3. Kürt Halkı üzerindeki faşist baskılara son verilip bu halkın demokratik hak ve özgürlükleri tanınsın.

JI TARANTA BABÛ RA NAMEYÊ YANZDEH

Nazım Hikmet

Nazım HIKMET

Tên TARANTA-BABÛ
tên bona kuştina te
Tên ku zikê te biqelîşinin
û gevzdana bumbarên te
lı ser erdê wek marên birçi
bıbinin.

Tên bona kuştina te TARANTA-BABÛ,
te
û bızınên te.

Lê belê ne ev te nasdıkın
ne ji tû wan..

Û ne ji bızınên te bazdane
ji ser çitên wan.

Tên TARANTA-BABÛ.

Hın ji Napoliyê
Ji Tirolê hın.

Hın ji nihêrtinekê ku mirov jê têr na bê
hın ji desteki
nerm
Û germ...

Ew ordi bı ordi
Tabûr bı tabûr
lek bı lek

lê yêk bı yêk
Wek bırına cejnê
ew ji sê deryan derbas kırına gemıyan
Û bırına mırıne...

Tên TARANTA-BABÛ,
tên ji nav buzutek şewatê.
Ger ala xwe daynın

ji ı ser xaniyê te yê
kain yê mala te yê axın,

Û yên hati
bı şunda vegerın ji,

tornevanê Torinoyê
yê ku milê xwe yê rastê, bın û xwını
lı Somaliyê ışt

êdi nikare şivên polat wek ıbrışım bade...
Û masivanê Sicilyayê nikare cardın
bı çavên xwe yên kor

ronahiya deryan bıbine.
Tên TARANTA-BABÛ.
Ewên ku bona kuştinê û mırıne tên şandın
gave xaçên tenike yêk û yêk

bı cawpêçên xwe yên xwını ve xıstın û vegerın
dı Roma mezın û bidad da
parsenet û aqşiyon dê bılınd bın,

û bı dû yên vegeri
bo tazıkırına mırıyên me
begê me yên nuh dê bân...

Wergervan: BARAN

*
Nazım
Hikmet
yakınları
arasında...
*

XEZAL (x)

Pax o Xezal palax û pûşî
ez pepûg bi xezal,
lozna piyê to ra nişî
têzêlê şûne veyve Gomemişî
Xezalê remna berda brazayê Yıvışî
ala û çek bide mın
ez xwo ra ni
ez xwo bı kışî
ez xwo bı kışî

xwo bı kışî
xwo bı kışî.

* Stranek ji aiyê Dêrsim

GAZEL (x)

*Pah'ır Gazel kurumuş hazan yaprakları
İbrik olaydım Gazel
baban ocağına kanaydım
kör talihine gittim Gümüş düğününü
kaçıp götürmüş Gazel'i Yıvış'ın yeğeni
hele o silahı bana verin
ben kendime sıkayım
kendimi öldüreyim
kendimi öldüreyim
kendimi öldüreyim...*

* Dêrsim yöresinden bir halk türküsü...

HELBEST JI ESKERÊ BOYİK*

Kılamê Mın

Kılamê mın kade çıyan e,
Tendûra dil da pijiyane,
Ser rê dirbê çiya rijiyane
Temkın, temkırnê hêja ne...

Kılamê mın mina hewê
Bıfir, here pişt heft çiya,
Bıfir, mina siyarê egit,
Xwe ra hilde xemla Kurda
Dılsaxiya Kurd-xeysetê çiya,
Serfınyazbı tê hemû çiya.

Xeta kılama mın - govenda Kurda,
Teqla wê - reqasa delal û rında,
Xemla wê - keskesora bıharê,
Şemla wê - çavê nazık-nazdarê,
Ruhê wê - dilê dê, dewata Kurda
Kela wê - qeydê siyarayı Kurda
Kılama mın - rûhê mın ê emr da.

Çıyayêd meye bılırvan in,
Tu bılır i ser lêva wan
Cimeta mın,
Dengê kaniyê me mıqam in,
Tu ji ruh i di nava wan
Zımanê mın...
Ez ji sewta te me cimet-
Bextê te ra dilerizim,
Dengê te ra dibım qewet,
Dibım mıqam bela dibım...

Hısret

Wexta hıva zerine zer
Ser bedena
Ezmanê şın dibe hêkel,

Dı mezilêd erşanê dır
Vêdikevin
Hezar-hezar steyrkê hû.

Û bınya wan çawa diwar
Dıqşın rêzê
Bazırnanê çıyayê kuber.

Nızam çıma ı wê demê,
Wê dema xaş
Ez dikevne paşla xemê.

Û dilê mın, dilê çıyayın
Berbırı wan
Mın dıqşına kûvi û din.

Mın dıqşına ber bı wan çiya,
Ber bı wan çiya,
Ku bıvınım zarotya xwe...
Ya wında bû serê wan riya,
Nava wan çiya...

X ESKERÊ BOYİK, yêk ji helbestvanên Kurdên Şaraziyê ye. Me, ev du helbest ji pirtûka wi "KULİLKE ÇİYA" stand.

ÇEND HIKYAT

MARKS Û RIHA WI

Şevêkê girtûbûn li ser gund. Ew tenê biribûn. Sûcê xwe nizanibû. Dûra jê ra gotibûn: Li mala wî şoreşgêr diman. Ew ji "Kurdperest" u qomunist bû...

Çend mehan raza. Rojeki ew ji birin dadigehê û derxistin ber hakim. Hakim, resmê Marks nişani wî da û jê pirsî:

"Tu vi zlamî nas dikî?"
Nihêrî, nihêrî, lê nas ne kir.
"Na xêr, nas na kim."
Hakim disa pirsî:
"Baş binhêrî."

Nêzkayî kir, rind nihêrî, lê dernexist:
"Hakim beg, ez çî bêjim... Bî xwedê, riha wî nûrani ye, lê mi nas ne kir." Hinek sekini, gotna xwe usa qedand: "Bî gumana min, ne ji van dera ye..."

ÇEPITÎYA SEFER

Seferê Sêwreki çûbû Stembolê. Dîx-wast bajêr rind nas bike û kûçe û kolanên wê da dîçû û dahat.

Afişê filmeki dit. Ji xwe ra got: "Lao Sefer, vi filmi merêvin." Çû ji xwe ra bilatek kirî. Hin dema destpêkirina film ne hatibû. Çû, hineki din geriya û hat. Gava kete hundur, dit ku cihê wî li alyê rastê ye. Xeyidi, hêrs ket, vegeriya cem bilêtfroş û kire qireqir:

"Kuro ma tu nizani ez çepim, tu ji alyê rastê cih didi min? I.."

ŞÊX Û MURÎD

Şêxeki bî murideki xwe ji hevalê xwe yi şêk ra sê sîcade şand. Bajarê ku lê rûdiniştin dîri hevdu bûn. Murid, heta ku giha bajarê şêx du sîcade fîrot û perên wan ra xerc kir.

Şêx pirsî:
"Hevalê min tenê sîcadek şand?"

"Erê"

"Bise ez bîpîrsim, binhêrim hevalê min dibê çî..."

Peñçire vekir û serê xwe derxist:

"Hevalo te çend sîcade ji mi ra şand?"

"....."

"Sîsê, ne usa?"

Murid li şêx mêyze dikir. Bêri ku şêx tîsteki bêje, wi got:

"Qavat, layê qevad: Madem hûn karin ji pencirê bîpeyivîn, çima we ez batlandim heya vir? Bila di pencirê da bîda dest tel"

Tîşteneke

1. Qesrek spi, bê deri: hêk.
2. Şkeftek tije mihê spi ye, seki sor li devê deri ye: dev, dîran û zîman.
3. Ez di deveki va dîçim, di du deva va derdikevim: derpe.
4. Swarê şeş rîkêba: mîzan.
5. Zîq û zîq, beşt lîng û du piq: cot.
6. Tîşteke min heye, xweliyê serê xwe da dîke ji sîbehê heta êvarê: Gêsin.
7. Ker zari, bîskul fîri: Berê tîngê.
8. Gayê kejo li hewa dajo: Lîngê tîngê.
9. Tîşteke heye, ku girê dîdîm dîçe, ku vedîkîm dîsekîne: Çarox.
10. Sê bîra ne, her sê bîra zîkreş; Dûstan.
11. Sê lîngo, li bînya tîngo: Dûstan.
12. Qasîmê paxîr çû serê latê, lat kîre xwar: Cûzan.
13. Li kevir dîxîm, naşkê: li avê dîxîm, dîşkê: Pelê tîtûnê.
14. Amê minê qucûr, ser meztîr ji ûr: Gêrîk.
15. Şîva ter li guher: Mar.
16. Mesîlk fîreh li çiyê: Mar.
17. Reş e weke qîr, spi ye weke çîra şîr û sof e weke qapûtê jîna mîr: Xecxecok.
18. Sîbhan Şaê mezin, dar-sîn, pel-spi, îwan-Zor: Nêrgîz.

19. Kumê hûtîk tije nûtîk: hêjîr.
20. Du bîra ne, nav du bîra perdeke e: Gwîz.
21. Ez çûmê serê diyareki, min di heft beran li pey beraneki: Pîne zebes.
22. Rêzîka daniya li serê xaniya: Stêrk.
23. Ji vi serê dînyayê heta wi serê dînyayê, hemû keçê çavkîldayî: Stêrk.
24. Çûme serê diyareki,
Dîkutîm bîzmareki,
Deng çû hezareki: Gurîna ewra.
25. Qasîmko erdê sîmko: Dîlop.
27. Tîşteke heye, tucar li peyê xwe na meyzîne û bî rê va dîçe: Çem.
28. Xanîkê manîkê ferşê devê kehnîkê, rê nade heywanîkê: Qeşa.
28. Tîşteke heye, hezar gav dîçe û bê sîh e: Deng.
29. Tîşteke dîkeve avê şîl nabe: Sîh.
30. Porta kara li serê dara: Kon.
31. Hîm hîmo li ber çemo, ne dîz dîbîn, ne gur dîxwîn: Aş.
32. Tenûra humhîmî, tije kîlora genîmî: Kewarê mêşan.
33. Tenûra dadayî, tije kîlora badayî: Kewarê hîngîvî.

ŞIVANÊ KURD

**Oku,
okut,
Abone ol,
Abone bul...**

Yazışma Adresi:

Sümer Sokak, 12/2

Demirtepe/ANKARA

BELABUNA WELAT

Gava ku li Tirkîyê yeki pîrsa heqê Kurdan kir, tevî şovenan hin kêmagî ji hema devê xwe vedikin û dibên: "Welat dê belav bel"

Yeki bî kurdi kowarek an rojnamek derxist, hema dengê wan bilind dibe:

"Welat dê belav bel"

Ma yeki bî kurdi stranek got:

"Welat dê belav bel"

Gelo, xelkê reben ji bettalîyê, birçîtiyê, xîzaniyê gazin dîke; rê û olaxan, pavlikan, dibistanan û nexweşxanan dixwaze? Bersiv ev e:

"Welat dê belav bel"

Gava zulma cendîrme û polêzan zêde dibe, komando gundan tevlihev dikin û xelk ji zulmê bêzar dibe û dibê "zulmê edî besel", bersiv disa ev e:

"Welat dê belav bel"

Ya rastî, ev welat çawa ewgas bî hêsani belav dibe, meriv şaş dibe. Vê pîrsê hikayetek anî bira me:

Dema 12'yê Adarê da, ku Niyazî Hosta hatibû girtin, mîdeymomî jî wî ra got:

"Curmê te ev e, tu welat kerî dikî!"

Niyazî Hosta got:

"Na mîdeymomî beg, welat xîyar e ku ez wî kerî dikim?!.."

Qa bira bira, welat welatê me ye jî. Hin ku birayên me yên tirkî li Navçeyê Eşyê bûn, ev der disa welatê me bû... Ev bî hezaran sal in ku bav û bapîrên me li vir dijîn. Em çima wî kerî bîkî? Yê ku ew kerî kirîye, jî xwe kirîye... Em dixwazî li wî welatî wek mîrovan

VATANIN BÖLÜNMEŞİ

Türkiye'de biri Kürtlerin haklarından söz ettiği zaman, şovenlerle birlikte, bazı akıldan noksanlar da hemen ağızlarını açar ve şöyle derler:

"Aman, memleket parçalanacak!"

Biri Kürtçe bir dergi ya da gazete mi çıkardı, hemen sesleri yükselir:

"Memleket parçalanacak!"

Halk işsizdikten, açlıktan yoksulluktan mı yakınıyor; yol, fabrika, okul, hastane mi istiyor? Cevap hazırdr:

"Memleket parçalanacak!"

Doğrusu, memleket nasıl bu kadar kolay parçalanır, insan şaşırıyor. Bu, aklımıza bir hikâye getirdi:

12 Mart döneminde Niyazî Usta'da tutuklanmıştı. Savcı

ona şöyle dedi:

"Sen memleketi bölüyor-muşsun..."

Niyazî Usta başını sallayıp şöyle cevap verdi:

"Hoş, memleket hıyardır, savcı bey, ben onu böleyim?.."

Kaldı ki, memleket bizim de memleketimiz. Hem, daha Türk kardeşlerimiz Orta Asya'dan gelmeden önce de burası bizim memleketimizdi.. Binlerce yıl süreyle atalarımız burada yaşadılar. Biz onu neden bölelim? Bölen, zaten bölmüş... Biz bu ülkede insan gibi, özgürce yaşamak istiyoruz. Biz eşitlik istiyoruz.

Kürt ve Türk halkları da -sayıca az olsalar bile diğer

bî azadî bîjin. Em wekhevîyê dixwazî.

Gelê Kurd û Tirk-û çiqas hindîkbîn jî gelên dîn- dîkarîn li

wî welatî wek bîranî cem hev bîjin; bes heqê wan bê dayîn, zulmî û kedxwarî jî ser wan rabe.

halklar da- bu ülkede kardeşçe yanyana yaşayabilirler; yeter ki onlara hakları verilsin, baskı ve sömürüden kurtulsunlar.

TU DIXWAZÎ CÊ BIBÎ...

Waxteki du bira hebûn. Piştî mîrîna bavê wan, biraki, yê mezin, li yê dîn neheqî kir; çî jî zevîyan, bexçan, rezan hat, kir ambara xwe û tîştê bî birayê xwe nişan neda. Birayê piçûk, berê bî rindî heqê xwe xast. Yê mezin got:

"Tu doza çî dikî, em ne bira ne?"

Ê piçûk lê vegeand:

"Jî biratiyê ra min tu tîşt ne gotîye. Lê hexê min jî heye."

"Haa, tu dixwazî cê bibî!.."

"Na bira," got yê piçûk, "ez cêbûnê naxwazîm, heqê xwe dixwazîm. Disa wek berê em hevra bîjin."

"Naa, tu dixwazî cê bibî!"

Bî wî awayî ajot. Biraki heqê xwe xast û yê dîn, li ciyê ku heqû wî bidê, jê ra got:

"Niyeta te xîraw e, tu dixwazî cê bibî!.."

Rojekî edî sebra birayê piçûk qetiya, ew bî hêrs ket. Ewana li hev xîst, cînar ketine nav û çî jî bavê wan mubû parva kirin. Mal, zevî, bexçe û hertîşt.. Ango ew jî hev cê bûn...

SEN AYRILMAK İSTİYORSUN...

Bir zamanlar iki kardeş vardı. Babaları ölünce büyük kardeş diğerine haksızlık etti; tarladan, bahçeden, bağdan geleni kendi ambarına doldurdu, kardeşine birşey vermedi. Küçük kardeş önce iyilikle hakkını istedi. Büyüğü şöyle dedi:

"Sen neyin davasını güdüyorsun, biz kardeş değil miyiz?"

"Kardeşliğe bir dediğim yok," diye cevap verdi küçüğü.

"Ama benim hakkım da var."

"Haa, sen ayrılmak istiyorsun!.."

"Yoo," dedi küçüğü, "ayrılmak istemiyorum, hakkımı istiyorum. Yine eskisi gibi birlikte yaşayalım."

"Yoo, sen ayrılmak istiyorsun!"

Böylece sürüp gitti. Kardeşin biri hakkını istedi, diğeri ise, ona hak tanıyacağına, her keresinde şöyle dedi:

"Senin niyetin kötü, ayrılmak istiyorsun!"

Bir gün artık küçük kardeşin sabrı tükendi, öfkeleni. Onlar kavgaya giriştiler, komşular araya girdi ve babalarından neler kalmışsa - eşya, tarla, bahçe, herşey- aralarında bölüştürdüler. Ve onlar birbirinden ayrıldı...

GAZETEMİZ ÜZERİNDEKİ BASKILAR YURT İÇİ VE YURT DIŞINDA PROTESTO EDİLİYOR...

MC iktidarının yasaları ve uluslararası sözleşmeleri çiğneyerek ROJA WELT üstünde yürüttüğü ağır baskılar yurt içinde ve yurt dışında sosyalist ve demokratik güçlerin tepkilerini doğurdu.

SOSYALİST Gazetesinde "Finans Kapital'in İrkçi-Şoven Saldırıları Giderik Artıyor" başlığı altında şunlar yazıldı:

Parababalarının sosyalist-demokrat kuruluş, kişi ve yayınlara yönelttiği saldırılar giderek artmaktadır. Bu saldırılar, özellikle kendi yordamlarınca Kürt halkının ulusal-demokratik özelliklerini dile getiren yayınlara karşı daha hayasız ve sınır tanımaz bir hal almaktadır. Daha önce Rızgari dergisine yöneltilen saldırılar, yasaklama ve tutuklamalar, son olarak Kürtçe-Türkçe yayınlanan ROJA WELAT gazetesine yöneltilmiş basın yasasının açık hükümleri hiçe sayılarak, gazete sorumlu müdürü ve sahibi tutuklanmış, gazete toplattırılmıştır.

Ülkemizde her dilde yayın yapma serbestisi vardır. İngilizce, Fransızca, Almanca ve ilh. yayınlardan piyasada geçilememektedir. Ulusal azınlıklardan Ermenice ile yayın faaliyeti sürmektedir. Basın yasasının her dilde yayın yapabileceğine dair açık hükümleri vardır. Başbakan Süleyman Demirel'ce imzalanan Helsinki Nihai Senedi'nin ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin bu konudaki hükümleri hiç bir yoruma yer vermeyecek keredede açıktır. Tüm bunlara rağmen ülkemiz insanları Kürtlerin, kendi dillerinde yayın yapma yasağı halen en şiddetli kovuşturmalara uğramakta, suç sadece Kürtçe yazılmak olan gazete dergi ve kitaplar toplatılmakta, yasaklanmaktadır. Bu uygulamalar, yıllardır Kürtler üstünde sürdürülen, ırkçı baskıların kitle katliamlarının bir parçasıdır. İşçi sınıfı hareketi ve Doğu'da gelişen ulusal demokratik hareket yeni boyutlar kazandıkça, parababalarının saldırıları da artmaktadır.

Genel olarak devrimci yayın organlarına, özel olarak Roja Welat'a yönelen basın yasasına aykırı bu hayasızca saldırıları nefretle kınıyor, tüm emekçileri, yurtseverleri, demokrat ve sosyalistleri ırkçılıkla mücadelede ortak davranışa çağırıyoruz.

KURTULUŞ Sosyalist Dergi' de bizzat Kurtuluş'a yapılan baskılar ve bu derginin hemen tüm sayılarının toplanmış olduğu belirtiltikten sonra şöyle deniliyor:

"Kürt yurtsever ve demokratlarına, devrimcilerine yapılan baskılar, onların yayın organlarına da yöneliyor. Hele sayfala-

rında bir de, bir-iki sayfa da olsa Kürtçe'ye yer ayıran yayın organları varsa, kıyarneti koparıyor. Polisini mahkemelerini, tüm olanaklarını seferber ediyor. "Bölücüler" diyor, "Kürtçü-komünistler" diyor, "vatani parçalamak isteyenler" diyor... Bu yayınları çıkaranlar yakalanıyor, baskılara, işkencelere maruz kalıyor, cezavlerine atılıyor. Böylelikle "son Türk devleti"nin gücü dünyaya gösteriliyor(!)

"RIZGARI (Türkçesi: Kurtuluş) adlı aylık dergi yayınlandığı zaman, bu derginin yazıhanesi basılmış, sorumlu müdürü tutuklanmış, bu dergiyi basan matbaalara gözdağı verilmiş, kısaca bu Kürtçe-Türkçe derginin çıkarması için ne gerekiyorsa, onlar yapılmıştı. Aynı işlemler bu yakınlarda yayına başlayan 15 günlük ROJA WELAT (Türkçesi: Yurt Güneşi) adlı gazetenin de başına geldi. "Resmi dil Türkçe" dışında yayın yapılamazdı. Yine valisiyle, polisiyle, mahkemeleriyle, oligarşi hareketine geçti. ROJA WELAT'ın dağıtımını engellendi. Basımı yapılan matbaaya baskın yapıldı. Sahibi ve sorumlu müdürü tutuklandı v.b..

Oligarşinin coğrafya kitaplarında Doğu ve Güneydoğu bölgeleri diye tanıttığı yerlerde, dili, kültürü, sanatı, gelenek ve görenekleri, kısaca birçok şeyi ile Türklerden ayrı olan insanlar yaşıyor. Bu Kürt ulusudur. Yaşadığı yerlerin adı Kürdistan'dır. Bu ulusun dili Kürtçe'dir. Ama oligarşi bu geçmişi bir türlü kabullenmek istemiyor. Yeraltı yerüstü servetlerini sömürdüğü bu yerleri elden kaçırmak niyetinde değil. Gözünü daha çok kâr etme hırsı bürümüş. Bunun için herşeyi yapmaya hazır..."

"Faşizme karşı mücadele çok yönlüdür. Bir yönü de Kürt yurtseverlerine, demokrat ve devrimcilerine, onların yayın organlarına uygulanan baskıya karşı koymaktır. Rızgari'ye, roja We-

lat'a yapılan baskılar karşısında susmak, Türkiye'de faşizme karşı verilen mücadeleyi ileri götürmez..."

15 günlük GENÇ SOSYALİST gazetesinde, "KÜRTÇE ÜZERİNDEKİ BASKILARA SON" başlığı altında da şöyle deniyor:

"Egemen sınıfların Kürt halkı üzerinde yıllardır sürdürdüğü ulusal baskı, bütün amansızlığıyla devam ediyor. Varlığı artık herkesçe bilinen bu çağdışı baskıyla, kültürden tutun da yaşama hakkına kadar her türlü ulusal demokratik hak Doğu'da ayaklar altına alınıyor. Bu hakların gaspı hergeçen gün egemen sınıfların "yeni yeni" yöntemleriyle sağlanmaya çalışılıyor.

"...Roja Welat üzerinde estirilen saldırı ve baskılar, ilerici sosyalist basına karşı egemen sınıfların saldırısının bir parçası olduğu kadar, Kürt halkına yöneltilen baskının da bir parçasıdır. Bu yüzden, bütün bu anti-demokratik baskılara karşı mücadele vermek, salt Roja Welat'ı çıkaran sosyalist çizginin değil, bütün ilerici, demokrat, sosyalist güçlerin sahip çıkması gereken önemli bir demokrasi görevidir.

Herşeye rağmen, baskı ve engellemeler nedeniyle geç de olsa Roja Welat'ın ikinci sayısının da çıkması sevindiricidir. Roja Welat'ın uzun ömürlü olması, gazetemizin içten dileğidir. İnanıyoruz ki, Türkiye demokrasi güçlerinin mücadelesi Kürtçe üzerindeki yasaklamaların üstesinden gelecektir."

AKSA, ROJA WELAT'A
YAPILAN
BASKILARI PROTESTO ETTİ

Yurtdışı Kürdistan Öğrenci Birliği (AKSA)'nın Merkez Komitesi, Hollanda'nın başkenti Amsterdam'da basına yaptığı açıklamada Roja Welat'a yapılan baskıları dile getirdi ve bu baskıla-

rı protesto etti. Bildiride şöyle denilmektedir:

"Ankara Valiliğinin bu çağdışı tutum ve tehditlerine ve polisin tüm baskı ve engellemelerine rağmen, Roja Welat, Anayasanın 23 ve Basın Kanununun 8. maddesindeki haklara dayanarak çıkarıldı. İlericiler, devrimciler, halkımız ROJA WELAT'ı coşkuyla bağrına bastı.

Bütün Bu baskılar egemen sınıfların Kürt halkına karşı yürüttüğü sömürgeci politikanın bir parçasıdır. Onlar, yalnız Kürt halkının ulusal demokratik haklarını gaspetmekle kalmıyor, Türkiye'deki tüm emekçileri de ezip sömürüyorlar. MC iktidarı Kürt halkına, barış, özgürlük, demokrasi ve sosyalizm güçlerine ve de Kürtçe gazete ROJA WELAT'a karşı giriştiği bu baskılarla:

-Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yasasını çiğnemektedir!

-Helsinki Konferansının ve sonuç belgelerinin 7. maddesi, IV. Bölüm, 8. maddeyi ve 14. maddeleri ayaklar altına alıyor."

FEDERAL ALMANYA'DAKİ
DEMOKRATİK GÜÇLER DE
GAZETEMİZ ÜSTÜNDEKİ
BASKILARI
PROTESTO ETTİLER

Federal Almanya'da çalışan ve okuyan Türkiyeli işçi ve öğrenci örgütlerinin yanısıra, ilerici, demokrat Alman örgütleri de ROJA WELAT üstündeki baskıları protesto ettiler.

Bremen Üniversitesi Öğrenci Birliği (ASTA), İktidardaki Sosyal Demokrat Partinin gençlik kolu olan Genç Sosyalistler (JUSO) Bremen Şubesi ve Almanya'daki Yunan Öğrenci Birliği Temsilcileri, ortaklaşa yayınladıkları bildiri- de, ROJA WELAT'ı "Resmi Dil Türçedir" gerekçesiyle engellemek isteyen Ankara Valisinin, aynı zamanda TÖB-DER'i, TÖM-DER, TÖS-DER, DHKD ve SGB gibi demokratik kitle örgütlerini kapatmakla tanındığı, bu uygulamaların ve Roja Welat üzerindeki baskıların Helsinki Konferansı ilkelerinin çiğnenmesi demek olduğu belirtilmekte ve şu istemler dile getirilmektedir:

-Kürt diline konan yasaklara son!

-Roja Welat'a konan yasak ve baskılara son!

-Mustafa Aydın ve Sıddık Bozarslan'a özgürlük!

-Türk Hükümeti Helsinki Konferansı ilkelerine uymalıdır!

Sorumlu Müdürümüz Bozarslan'a 1,5 yıl ceza verildi

Gazetemizin sahibi Mustafa Aydın ve ilk sayının sorumlu Müdürü Sıddık Bozarslan hakkında Ankara Toplu Basın Mahkemesinde açılan dava, şimdiye dek az rastlanan bir hızla yürütülerek 17 Kasım günü karara bağlandı.

Savcılıkça, Mustafa Aydın'ın, Basın Yasasının 16. maddesi uyarınca sorumlu tutulamayacağı için beraati, Sıddık Bozarslan'ın ise ceza yasasının 142/3. maddesi uyarınca cezalandırılması isteniyordu.

Her iki arkadaşımızın avukatları, yazıların uzman bilirkişilerce incelenmesini istediler; ancak bu istek mahkemeye kabul edilmedi. Bunun üzerine Avukat Ziya Acar ve Kemal Burak mahkemeye 11 sayfalık yazılı savunmalarını sundular. Avukatlar, ayrıca sözlü olarak da açıkladıkları savunmalarında, savcılığın soyut bir suçlamada bulunduğunu, maddi kanıt gösteremediğini, sorgu sırasında yapılan savunmaları bir suç delili gibi ele aldığını belirttiler ve bu davanın açılmasında politik nedenlerin ağır bastığını söylediler. Avukatlar, gazete üzerinde idarece ağır yasa dışı baskılar yapıldığını, bu davanın açılmasıyla asıl amacın da Kürtçe yayını engellemek ve demokratik bir yayın organını susturmak olduğunu; yasalar göre Kürtçe yayın yapmaya bir engel bulunmadığını; genelde Kürt halkı, özde ise Roja Welat üzerindeki baskıların, toplumun yüzde beşinden azını oluşturan egemen sınıfların politikası olduğunu belirttiler ve mahkemenin beraat kararı vermesini istediler.

Üç hakimden kurulu Ankara Toplu Basın Mahkemesi, Mustafa Aydın'ın beraatine, Sıddık Bozarslan'ın ise 1,5 yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına karar verdi ve Sıddık Bozarslan'ı tahliye etti. Avukatlar, Sıddık Bozarslan'la ilgili olarak kararı temyiz etmek için başvurdu.

IRAK'TA KÜRT HALKINA KARŞI KİTLESEL TUTUKLAMALAR

Son zamanlarda, gerek Irak'tan gelen bilgiler, gerek çeşitli uluslararası kuruluşların yaptıkları açıklamalar, Irak'ta Kürt halkına karşı baskı ve terörün arttığını gösteriyor. Irak Hükümeti, sözverdiği sınırlı otonomiye uygulamayıp, Kürt halkını sindirme yollarına başvurunca ve Kürt köylülerini kitlesel halde Güney'e sürgün edince, kaçınılmaz olarak yeni direnmelerle karşılaştı. Genel olarak Kürt gerillalarını ele geçiremeyen hükümet, hıncını onların ailelerinden, yakınlarından ya da onlara yardımcı olduklarını iddia ettiği köylülerden almaktadır. Tutuklanan yüzlerce kişiye işkence edilmekte, birçokları olalğanüstü mahkemelerde yargılanıp, idam edilmektedirler.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ DE DURUMA MÜDAHALE ETTİ

Irak'taki haksız tutuklamalar ve tutuklulara işkence edilmesi, haksız hükümler, cezalar karşısında Uluslararası Af Örgütü de bir açıklamada bulunarak, Irak Hükümetinin bu haksız ve zorba tutumunu dünya kamuoyunun gözleri önüne serdi. Örgütün açıklamasında, tutuklananların çoğunun sivil kişiler, özellikle de peşmergelerin akrabaları, yakınları olduğu, aralarında pek çok yaşlı, kadın ve hatta çocuk bulunduğu belirtiliyor. Açıklamada tutukluların sayısı 389 olarak belirtiliyor. Gerçek sayının bunun çok üstünde olduğuna kuşku yoktur.

Kürdistan Yurtsever Birliği (PUK) ve Yurtdışı Kürdistan Öğrencileri Cemiyeti (AKSA)'nın son açıklamalarında bu konuda ayrıntılı bilgiler veriliyor. AKSA'nın Upsala-İsveç kaynaklı bir bildirisinde şöyle deniyor:

"Irak Kürdistanı'ndan gelen haberlere göre, Irak gerici rejimi son aylarda Irak halklarına -hem Kürtlere, hem Araplara karşı- yürüttüğü barbarca şiddeti arttırıyor.

Dikkatinizi son zamanlarda yer alan şu

olaylara çekmek isteriz:

1) Son birkaç ayda 142 Kürt yurtseveri tutuklanmıştır; bunlar Kürt gerillalarını saklamakla suçlanmaktadır.

Bunlardan şu üç kişi işkenceyle şehit edilmiştir:

1. Enver Abdul Rahman (Süleymaniye yakınındaki Halepçe kasabasında)
2. Abdul Kadir
3. Şemzin Kerim Şemzin (Dihok'tan)

Bu şehitlerin akrabalarına tutuklanmaları resmen, ancak işkence sonucu ölümlerinden sonra haber verilmiştir.

Başçı caniler, bu yurtseverlerin gömülme masrafı olarak herbirinin ailesine 85 Irak Dinarı ödemeye zorlamışlardır.

Tutuklulardan 52'si Musul, 50'si ise Abu Garib hapisanelerine konulmuşlardır. Geriye kalanların durumu bilinmiyor.

Tutuklulardan bir kısmının adları şöyledir:

1. Ahmed Hama Kerim (Elektrik Mühendisi)
2. Mahmud Taib
3. Mahmud Zangana
4. Kemal Muhammed Saleh
5. Mevlud Hamza
6. Abdula Tefik
7. Ahmed Hıdır
8. Ali Cundi
9. Faik Amin
10. Ali Maref Şerif
11. Abdul Kadir Hikmet
12. Kadir Ali Kadir.
13. Osman
14. Mula Mahmud Kani Sardi
15. Abdul Kadir Pedavi
16. Halit Hüseyin
17. Garip Omar Amin

Bütün bu yurtseverler, Baas diktatörlüğü tarafından oluşturulmuş, "Araştırma Komitesi" denen, bir askeri ve savaş dönemi mahkemesi

gibi davranan özel bir mahkemede yargılanmışlardır. Bu komitenin iki üyesi -bunlar yüksek rütbeli subaylardır- devrimci güçler tarafından iyi bilinir: Haşim Şamri ve Kerem.

II) Temmuz'da Basra hapisanesinde (Basra Irak'ın Güneyinde bir liman kentidir) politik tutuklular, hapisanenin feci şartlarını ve muhafızlar tarafından kendilerine yapılan fena muameleleri protesto için açlık grevine gittiler. Bunun üzerine Baasçı zorbalar hapisteki yiğit devrimcilere saldırarak onları makinalı tüfek ateşine tuttular.

Irak Komünist Partisine (Merkez Yönetimi) mensup dört devrimci şehit edildi ve birçok kişi Baasçı katiller tarafından sakatlandı.

III) 9 Haziran 1977'de 6 peşmergenin katledilmesinden sonra Baas birlikleri, onların dul kalan eşlerini Halepçe sokaklarında sürüklediler. Maksudları kent halkının gözünü korkutmaktı.

Bütün bu canavarlıklara derhal son verilmesini istiyoruz.

Sizden, bu barbarca eylemleri lanetlemeyi ve halkımızın haklı mücadelesini, sizin için mümkün olan her türlü araçla desteklemeyi istiyoruz.

Kürt yurtseverlerinin bir an önce özgürlüklerine kavuşmalarını istiyoruz."

TÜM DEMOKRATİK GÜÇLER IRAK HÜKÜMETİNİ PROTESTO ETMELİDİR

Irak'ta yıllarca süren iç savaş, Irak Hükümetinin ırkçı, saldırgan politikasından kaynaklandı. Eğer Kürt halkının haklı ulusal demokratik hakları tanınsaydı, bu sorun çiktan barışçı yollardan çözülmüş olacaktı. Şimdi de, Bağdat Hükümeti, verdiği sözü bir kez daha çiğneyerek Kürt halkını zorla dize getirmek istemektedir. Bu uzlaşmaz, ırkçı, saldırgan politikanın Irak'taki Arap ve Kürt halklarına daha çok acılara kayıplara yol açacağına kuşku yoktur. Bu savaşçı politika diğer yandan da emperyalistlere gericiyle yaramaktadır.

Dünyadaki tüm demokratik, barışsever güçler Bağdat Hükümetinin bu şoven, saldırgan tutumunu protesto etmelidir. Onu mazlum Kürt halkından ve şu anda cezaevlerinde işkence ve ağır şartlar altında olan, ölümlerle yüzyüze bulunan yüzlerce tutukludan yana çıkmalıdır.

Irak'a barış ancak mevcut ulusların ve ulusal azınlıkların hertürlü ulusal demokratik haklarına da saygı gösterecek, özgür gelişmelerini engellemeyecek demokratik bir yönetimin emekçi kitlelerden yana bir yönetimin oluşturulmasıyla gerçekleşebilir. Bunu Kürt, Arap ve diğer halkların emekçileri, devrimci ve demokratik güçleri birlikte başarabilirler. Bunun için de onlar, devrimci ve demokrat bir program üzerinde elele vermelidirler. Egemen sınıfların, ırkçıların, gericilerin kışkırttığı savaş ve zorbalık ancak böylesine bir birlikle önlenbilir ve gerçekten özgür ve demokratik bir toplum, ancak böylesine bir birlikle gerçekleştirilebilir.

Dr. Kamuran Ali Bedir-Xon

Türkçe izahlı
KÜRTÇE
GRAMER

özgürlük

C. ALADAĞ

MİLLİ
MESELE
ve
dogu'da
feodalizm - aşiret

**ROJA
WELAT**

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN!

Sahibi: Mustafa AYDIN • Yazı İşleri Müdürü: FİKRET AKAY • Her ayın 1'inde ve 15'inde çıkar • YÖNETİM YERİ: Sümer Sokak, 12/2, Demirtepe - ANKARA • Abone şartları: Altı aylık 50, yıllık 100.TL. Dış ülkeler için iki katıdır •

Baskı: EMAŞ Matbaacılık ANKARA 1977

Xwedi : Mustafa AYDIN • Berpirsiyar: FİKRET AKAY • Navnişan Sümer Sokak, 12/2 Demirtepe - ANKARA • Şertên abone: Bo 6 mehan 50, salî 100 liraye Türkiye; bo welatên fêrvayi du qat e •